

Ingebjørg Rype

Dewey i norske folkebibliotek

Masteroppgave 2014

Master i bibliotek- og informasjonsvitenskap

Høgskolen i Oslo og Akershus, Institutt for arkiv- bibliotek- og informasjonsfag

Sammendrag

Temaet for denne masteroppgaven er hvordan Dewey fungerer som system i mindre norske folkebibliotek. Dette er et tema jeg har blitt interessert i som følge av at jeg både har erfaring fra å jobbe i folkebibliotek, og at jeg i mange år har jobbet både med praktisk klassifikasjon og med klassifikasjonsspørsmål på nasjonalt nivå gjennom jobb i Nasjonalbiblioteket.

Undersøkelsen min ble foretatt som kvalitative intervjuer med til sammen 16 bibliotekarer, og jeg har analysert funnene mine ved hjelp av bl.a. Susan Leigh Stars teori om grenseobjekter.

Dette har gitt et verktøy til å forstå hvordan samsvaret mellom systemet og den lokale bruken av systemet er, og hvordan systemet blir brukt ulikt praksisfellesskap og hvordan det blir brukt til ulike formål. Funnene mine viser at bibliotekarene i svært liten grad klassifiserer selv, at Biblioteksentralens klassifikasjon fungerer som en standard, og det er stor bevissthet om at det er viktig å følge en standard for å lette gjenbruk og samarbeid. Samtidig er det store variasjoner i måten Dewey blir brukt på i hylleoppstilling, dvs som hjelp til formidling av fysiske samlinger. Det som er felles, er at bibliotekarene er enige om at det er viktig å beholde Dewey som et system både bibliotekarer og brukere kjenner igjen. **Abstract**

Abstract

The topic of this Master's thesis is the Dewey Decimal Classification's behavior as a system in smaller Norwegian public libraries. This is a topic that I have become interested in due both to work experience in a public library and to many years' practical experience working with classification and with classification questions on a national level at the National Library of Norway. My survey was conducted as quantitative interviews with a total of 16 librarians, and I have analysed the results amongst others through the lens of Susan Leigh Star's theory of boundary objects. This has given me a tool through which to see how the Dewey system corresponds to local usage of the system, and how the system has been used in diverse communities of practice to diverse ends. My findings reveal that librarians classify very little themselves, that Biblioteksentralen's classification work is perceived as a standard, and that librarians are aware that it is important to follow a standard in order to facilitate reuse and cooperation. At the same time, there are large variations in the ways in which the Dewey system is used in shelvesting to mediate physical collections to end users. All the librarians agree, however, in the importance of retaining Dewey as a system that both librarians and end users recognize.

Forord

Det er nesten vemodig å sette sluttstrek for et arbeid som har vært så morsomt å holde på med, samtidig som det til tider har vært utmattende.

Jeg retter en hjertelig takk til veileder og alle dere andre jeg har diskutert Dewey med de siste årene.

Det morsomste med å holde på med denne oppgaven, var å besøke bibliotek og snakke med dere som jobber i folkebibliotekene. Tusen takk for at dere tok så godt i mot meg!

Og sist men ikke minst vil jeg takke arbeidsgiveren min, Nasjonalbiblioteket som har gjort det praktisk og økonomisk mulig for meg å holde på med masterstudier ved siden av jobb.

Oslo, 12. desember 2014

Ingebjørg Rype

Innhold

1. Innledning og problemstilling.....	1
1.1 Tema og begrunnelse for oppgaven.....	1
1.2. Problemstilling.....	2
1.3. Oppgavens struktur	3
2. Bakgrunn – om Dewey	3
2.1 Dewey som system.....	3
2.2 Administrasjon og utbredelse av systemet	4
2.3. Argumenter for å bruke Dewey.....	5
2.4. Dewey i Norge	5
2.5. Samarbeid og samordning.....	8
2.6. Biblioteksentralens praksis.....	9
2.7.Kritikk av og alternativer til Dewey i folkebibliotekene.	9
3. Forskning og litteratur	10
4. Teori.....	11
4.1. Perspektiver på klassifikasjon.....	11
4.2. Teori om grenseobjekter.	13
4.3. Er teori om grenseobjekter brukbar til å forstå hvordan Dewey fungerer i et folkebibliotek? .	15
4.4. Organisasjonsperspektiv.	16
4.5. Forskning innen LIS-feltet der teori om grenseobjekter er brukt.	17
5. Metode og gjennomføring av undersøkelsen	18
5.1. Kvalitativ eller kvantitativ metode?	18
5.2. Intervjuer – individuelle eller i grupper?.....	19
5.3. Hvordan ble intervjuobjektene valgt ut?	19
5.4. Min rolle i intervjuene	21
5.5. Hva spurte jeg om?.....	21
5.6. Hvilken informasjon fikk intervjupersonene på forhånd?.....	22
5.7. Hvordan ble intervjuene gjennomført?.....	23
5.8. Hvordan jobbet jeg med oppsummering av undersøkelsen?	23
5.9. Hvordan ble materialet analysert?.....	24
5.10. Presentasjon av bibliotekene jeg besøkte og bibliotekarene jeg intervjuet	25
5.11. Avgrensninger.....	28
6. Funn.....	28
6.1. Bruken av sentrale klassifikasjonstjenester (Biblioteksentralen (BS)	28

6.1.1. Bruk av BS-poster	28
6.1.2. Bibliotekene og Biblioteksentralens bruk av flere numre på én bok.	29
6.1.3. Grad av fininndeling – lange og korte numre.....	30
6.2. Uenighet med Biblioteksentralen (=uenighet med Dewey som system?).....	31
6.3. Hvordan ser bibliotekarene på mulighetene for å påvirke systemet, f.eks. gjennom kontakt med Biblioteksentralen, Nasjonalbiblioteket, Norsk komité for klassifikasjon og indeksering (NKKI)?	32
6.4. Dewey i katalogen	33
6.5. Oppstilling.....	33
6.5.1. Biografier som eksempel på endringer som gjøres i oppstillingen.	34
6.5.2. Kategorisering.....	35
6.5.3. Kritikk mot kategorisering	37
6.6. Holdninger til brukernes forståelse av Dewey	38
6.7. Forholdet mellom formelle klassifikasjonskunnskaper og kunnskaper bygd på erfaring.....	40
6.7.1. Forståelse for Dewey som system.....	40
6.7.2. Erfaringsutveksling	41
6.8. Holdninger til hensikten med Dewey	42
7. Analyse og sammenfatning	44
7.1. Hvilken rolle har Dewey i bibliotekets ulike funksjoner?	44
7.1.1. Sentral klassifikasjon som grunnlag for gjenbruk og samarbeid innen nettverket av bibliotek =	44
7.1.2. Dewey til formidling av fysiske samlinger – oppstilling.....	45
7.1.3. Dewey som gjenfinningssystem i katalogen.	47
7.1.4. Dewey som gjenkjennelig struktur.	48
7.1.5. Oppsummering.....	48
7.2. Hvordan er forholdet mellom Dewey som system og brukernes behov?	48
7.3. Hvordan er forholdet mellom betydningen av kunnskaper om klassifikasjon og kunnskaper om brukerne?	50
8. Konklusjoner og forslag til videre arbeid.....	52
9. Litteratur.....	54
Vedlegg 1	58
Vedlegg 2	59
Vedlegg 3.....	60
Vedlegg 4.....	61

1. Innledning og problemstilling

1.1 Tema og begrunnelse for oppgaven

Temaet for oppgaven min er bruken av Dewey i små og mellomstore norske folkebibliotek. Jeg definerer dette til å være bibliotek i kommuner under 20 000 innbyggere.

Jeg ønsker å undersøke dette temaet fordi jeg i mange år har jobbet med klassifikasjon i Nasjonalbiblioteket, både på et praktisk nivå og med forarbeider og utvikling av den kommende norske WebDewey. Samtidig har jeg tidligere erfaring fra jobb i folkebibliotek, og jeg har på den måten blitt interessert i forholdet mellom Dewey som system, de som produserer tjenestene, og de som bruker dem.

Dewey er klassifikasjonssystemet som er brukt i alle norske folkebibliotek, og fram til nå har Norge hatt deweyutgaver på norsk som er bygd på litteraturbelegget i norske bibliotek, og dermed spesielt tilpasset folkebibliotekenes behov. Nasjonalbiblioteket er nå i ferd med å oversette den fullstendige amerikanske utgaven, det blir slutt på utgaver som er forkortet, og Dewey blir bare tilgjengelig som nettutgave. (Norsk WebDewey, (udatert).

Folkebibliotekene klassifiserer svært lite selv. De fleste kjøper ferdige katalogposter fra Biblioteksentralen. Disse katalogpostene inneholder klassifikasjon og emneord. I 2014 abonnerte 87 % av folkebibliotekene på Biblioteksentralens katalogtjenester, eller Bibbi-data (Kjersti Myrtrøen, e-post, 7. april 2014).

Det jeg håper å oppnå med dette arbeidet, er å bidra til mer kunnskap om hvordan Dewey fungerer i små, norske folkebibliotek, men også mer generelt om hvordan et standardisert, universelt klassifikasjonssystem fungerer lokalt, hvordan det fungerer der hvor bibliotekarene ikke selv klassifiserer, hvordan det fungerer i samspillet mellom ulike sosiale verdener eller praksisfellesskap.

Utgangspunktet mitt er i et sosiokulturelt perspektiv på klassifikasjon. For å kunne si noe om hvordan systemet fungerer, kan det ikke betraktes isolert, men det må ses på samspillet mellom systemet og omgivelsene det blir brukt i. Hvordan det fungerer i en arbeidssammenheng, i ulike sosiale verdener eller praksisfellesskap.

Dewey er et universelt system, og det blir brukt internasjonalt. Det blir utarbeidet og utviklet i USA, og for folkebibliotekene i Norges vedkommende, foregår klassifikasjonen stort sett sentralt i Biblioteksentralen. Hvordan blir Dewey som system gjort forståelig og brukbart av dem som bruker det? Hvordan tilpasser bibliotekarene i det enkelte folkebibliotek Dewey til sin praksis, og hvordan påvirker Dewey praksisen? Hvordan er Dewey nedfelt i bibliotekets strukturer og rutiner?

1.2. Problemstilling

Problemstillingen min har jeg formulert som

«Hvordan fungerer Dewey som system i små og mellomstore norske folkebibliotek»

Den er konkretisert i disse forskningsspørsmålene:

1. Hvilken rolle har Dewey i bibliotekets ulike funksjoner?
2. Hvordan er forholdet mellom Dewey som system og brukernes behov? Hvordan ser bibliotekarene på Deweys rolle?
3. Hvordan er forholdet mellom betydningen av kunnskaper om klassifikasjon og kunnskaper om brukerne?

For å finne ut av hvordan systemet fungerer, tror jeg at det er fornuftig å se på hvordan Dewey faktisk brukes, hvordan det brukes i oppstillingen, og hvordan det brukes i katalogen og til andre funksjoner, som f.eks. i søk. Jeg ønsker også å finne ut om systemet kan ha andre funksjoner. Det er videre interessant å undersøke hvordan bibliotekarene mener at Dewey klarer å uttrykke det brukerne er interessert i, om inndelingen gir mening, om de finner det de leter etter der de tror de skal finne det.

Det å forstå mer av hvordan systemet virker og fungerer, vil gi en hjelp til å forstå hvilke hjelpemidler og verktøy det er ønskelig å utvikle i framtida.

Jeg håper også at studien kan bidra til mer kunnskap om hvordan universelle klassifikasjonssystemer fungerer lokalt, hvordan de fungerer i en arbeidspraksis.

1.3. Oppgavens struktur

Kapittel 2 gir en bakgrunn for oppgavens tema. Det sier noe om Dewey både som internasjonalt system og hvordan systemet er brukt i Norge. I kapittel 3 omtaler jeg kort noen undersøkelser som kan være relevante for analysen av mine funn. Kapittel 4 gir en oversikt over retninger innen klassifikasjonsforskning, og jeg setter min egen oppgave inn i en teoretisk sammenheng. Kapittel 5 beskriver metoden jeg har brukt og hvordan undersøkelsen er gjennomført. Funnene blir presentert i kapittel 6, i kapittel 7 analyserer jeg funnene ved hjelp av det teoretiske utgangspunktet. Kapittel 8 inneholder sammenfatning og konklusjoner og forslag til videre arbeid.

2. Bakgrunn – om Dewey

2.1 Dewey som system

Systemet ble utarbeidet i USA rundt 1870. Den første utgaven av tabellene kom ut i 1876. Deweys Decimal Classification (DDC) er et klassifikasjonssystem som dekker alle fagområder. Det grunnleggende prinsippet er at det er ordnet etter fag, ikke etter emner. Systemet er et hierarkisk system, som består av 10 hovedklasser og seks hjelpetabeller, som angir f.eks. sted, språk, litterær form og geografiske områder. (Dewey, 2002, s.15-42).

Det er et hierarkisk system, hvor det mest generelle kommer først. Det er et desimalsystem, og i prinsippet kan det inndeles i uendelig mange underklasser. I tillegg til de hierarkiske numrene, har systemet etter hvert stadig flere muligheter for nummerbygging, dvs mulighet til å sette sammen numre fra flere steder i tabellen (ibid.)

Eksempel på bygd nummer er 362.196994, som er satt sammen av 362, nummeret for sosialmedisin, og 616,96994, som er nummeret for kreft. Det å kunne sette sammen numre fra flere steder i tabellen, skaper lange numre, noe som kan ses på som et praktisk problem for oppstilling i små bibliotek, Samtidig inneholder dette klassifikasjonsnummeret mye informasjon, som maskinelt kan utnyttes for sluttbrukere.

Det er ulike synspunkter på hvor fininndelt klassifikasjon et lite bibliotek har behov for. Dewey blir utgitt både i en fullstendig og en forkortet utgave (Abridged Dewey). Den

forkortede utgaven er særlig beregnet på små folkebibliotek og skolebibliotek. Den forkortede utgaven er nå integrert i den fullstendige webutgaven. Tidligere har fullstendig og forkortet vært atskilte utgaver, nå er den forkortede utgaven integrert i den fullstendige.

2.2 Administrasjon og utbredelse av systemet

Systemet eies av Online Computer Library Center (OCLC) som driver videreutvikling av verktøyet og foretar kontinuerlig revisjon av tabellene. Revisjon av tabellene er et arbeid som ledes av Library of Congress Decimal Classification Division og i samarbeid med Editorial Policy Committee (EPC) en internasjonal redaksjonskomité som godkjenner nye numre, og vurderer endringer og utvidelser. Medlemmene i denne komitéen representerer folkebibliotek, universitets- og høyskolebibliotek og bibliotekutdanninger, og den er satt sammen internasjonalt. (Online Computer Library Center, (udatert), s.1-2). European Dewey User Group (EDUG) ble opprettet i 2007. Gruppen har medlemmer fra europeiske nasjonalbibliotek og enkelte andre organisasjoner og bibliotek. Formålet er å jobbe for at europeiske perspektiver kommer inn i deweytabellene. (European Dewey User Group, udatert).

Det er mulig for mindre språkområder og land å påvirke deweyinndelingen. Et eksempel på dette, er behandlingen av Nordkalotten, Barentsregionen og Sápmi. Tidligere var området plassert sammen med finsk Lappland, men etter påtrykk fra norsk og svensk deweyredaksjon, er det flyttet, slik at det blir klassifisert rett under Norden i hierarkiet, dvs at det blir tydeliggjort at området omfatter hele Norden.

Dewey finnes både i trykt og webutgave. Elektronisk utgave har eksistert siden 1993, fra 2000 som en lisensbasert webversjon. WebDewey. Webutgavene av Dewey blir nå laget og utviklet i samme distribusjonssystem, og dermed er det viktigere enn tidligere at deweyutgaver på ulike språk er like. Tekniske forutsetninger gjør det m.a.o. vanskeligere å ha lokale tilpasninger. En webutgave gir større muligheter til å utvikle sluttbrukertjenester som utnytter vokabularet i Dewey sammen med notasjonene. Det gjøres også arbeid med åpne Dewey som Linked Open Data. Tabellene i både den fullstendige engelskspråklige utgaven og den tyske oversettelsen av Dewey er gjort tilgjengelige som Linked Open Data. De tre øverste nivåene i Dewey med klassebetegnelser på 11 språk er også gjort tilgjengelig som Linked Open Data. (Online Computer Library Center [OCLC] (udatert))

Dewey er det mest utbredte klassifikasjonssystemet i verden. Det er oversatt til over 30 språk og brukes i mer enn 135 land. Rundt 60 av disse bruker Dewey som klassifikasjonssystem i sin nasjonalbibliografi. Dewey brukes ellers i store deler av Vest-Europa. I USA brukes Dewey mest i folkebibliotek. En tysk oversettelse av Dewey ble lansert i 2005. I 2011 ble det lansert en svensk oversettelse. Denne oversettelsen er ikke en fullstendig oversettelse av systemet. I Tyskland, Sveits og Østerrike brukes Dewey hovedsakelig i Nasjonalbibliografien, systemet brukes ikke i folkebibliotek.

2.3. Argumenter for å bruke Dewey

Argumenter for å bruke Dewey som system går på at det er et system som blir vedlikeholdt og utviklet, og at det er tidssparende at flest mulig bruker samme system. (ref.) Det gjør det mulig å bruke katalogposter fra andre, og er dermed økonomisk rasjonelt.

Sverige fikk sin første oversettelse av Dewey i 2011, det er en oversettelse som ikke er fullstendig, men baserer seg på dybden i SAB, det svenske klassifikasjonssystemet

Den svenske nasjonalbibliografien og de fleste svenske fagbibliotekene gikk over fra SAB, til Dewey i 2011. I forarbeidene ble det argumentert med at Dewey er et internasjonalt system, og at man dermed vil kunne gjøre nytte av klassifikasjon som allerede er gjort. 85 % av den utenlandske litteraturen var allerede klassifisert med Dewey. Man ville spare tid på å bruke de utenlandske postene som de var. Samtidig ville de svenske postene bli brukbare i andre land. Ulempene ble sagt å være at systemet er for omfattende for svenske behov, og at det ikke alltid stemmer overens med svenske forhold. Det ble også sett på som en fordel at det er kontinuerlig oppdatert, det har vist seg vanskelig å holde ved like det svenske klassifikasjonssystemet. For folkebibliotekene i Sverige gjelder samme argumenter, men det er kanskje ikke så viktig med muligheten for å utnytte utenlandsk klassifikasjon. Det er også et mindre behov for et utbygd klassifikasjonssystem, (Svanberg, 2006) I dag er det fortsatt få folkebibliotek som bruker Dewey i Sverige. (Svanberg, 2013).

2.4. Dewey i Norge

Deweys desimalklassifikasjon (DDK) er det norske navnet på systemet, og er til nå kommet i fem norske, forkortede og tilpassede utgaver. Den femte utgaven, DDK5 utkom i 2002. Den

første norske trykte deweyutgaven ble utgitt av Arne Arnesen i 1914 under betegnelsen «Bøkernes oppstilling og nummerering: med et uttog av Dewey's desimalklassifikasjon». Systemet ble tatt i bruk i Norge allerede i 1898 av Haakon Nyhus ved Deichmanske bibliotek (Dewey, M., 1995, s. 5).

De norske deweyutgavene har til nå vært forkortet slik at de har vært basert på litteraturbelegget i norske bibliotek, og de vært spesielt tilpasset folkebibliotekenes behov. Tidligere var også innholdet i større grad tilpasset norske forhold. Utgavene har blitt gradvis mer i tråd med den amerikanske utgaven, den kommende deweyutgaven vil med enkelte utvidelser og tilpasninger når det gjelder norsk og nordisk historie og geografi, være en ren oversettelse av den fullstendige amerikanske utgaven. Dette betyr at klassifikasjonen blir mye mer fininddelt. (Norsk komité for klassifikasjon og indeksering (NKKI), 2008, s. 8).

I 2009 ble det avgjort at Nasjonalbiblioteket skulle oversette Dewey fullstendig og publisere den i en webutgave (Nasjonalbiblioteket, 2009). Avgjørelsen ble gjort på grunnlag av en utredning som ble gjennomført av Norsk komité for klassifikasjon og indeksering (NKKI), en komité som har som mandat å rådggi Nasjonalbiblioteket og norsk bibliotekmiljø når det gjelder disse områdene.(Nasjonalbiblioteket(udatert)). Et av argumentene er at en fullstendig deweyutgave på norsk kan brukes av alle bibliotek. (Norsk komité for klassifikasjon og indeksering, 2008, s. 8). Gjenbruk er også et argument som både har blitt brukt for en fullstendig utgave og for en webutgave. En fullstendig utgave gjør at det enkelt kan kopieres inn bibliografiske poster på utenlandske bøker som allerede er klassifisert. I tillegg vil en webutgave gjøre at tabellene blir kontinuerlig oppdatert, noe som også gjør at gjenbruk blir enklere Synspunktet er at en bok bare skal klassifiseres en gang, og at den samme klassifikasjonen kan brukes av alle bibliotek.

En fullstendig utgave betyr at klassifikasjonen blir mer fininddelt, numrene blir lengre. Dette har i sin tur ført til en diskusjon om detaljeringsgrad for klassifikasjon: Hvor detaljert klassifikasjon er det nødvendig med i et lite folkebibliotek, og trenger folkebibliotekene så detaljert klassifikasjon? I forlengelsen av dette er det pekt på at det er viktig og mulig å skille mellom deweynummer og hyllesignaturen, og at det dessuten er viktig å ta vare på informasjonen som finnes i et deweynummer, da den kan brukes til gjenfinning i kommende sluttbrukertjenester (Norsk komité for klassifikasjon og indeksering, 2008)Det er en del av mandatet til Norsk komité for klassifikasjon og indeksering (NKKI) å lage retningslinjer for

bruken av den norske utgaven av WebDewey, og å sørge for at verktøyet og systemet også blir brukbart for folkebibliotekene. (Nasjonalbiblioteket (udatert)).

Nasjonalbiblioteket utførte høsten 2011 en kvantitativ undersøkelse om bruk av Dewey i norske bibliotek (Knutsen & Rype, 2012). Undersøkelsen ble sendt til alle norske bibliotek som bruker Dewey og som rapporterte til Samkatalogen. 158 svarte på undersøkelsen, nær halvparten av disse var fra fagbibliotek (selv om altså alle norske folke- og skolebibliotek bruker Dewey) I gruppen folkebibliotek var det en overvekt av større bibliotek som svarte. Svært få folkebibliotek i kommuner med under 10 000 innbyggere svarte på undersøkelsen (selv om det må tas høyde for at mange av disse heller ikke rapporterte til Samkatalogen). Ifølge Nasjonalbibliotekets folkebibliotekstatistikk for 2012 (Nasjonalbiblioteket, 2014), er det 320 kommuner i Norge med 10 000 innbyggere eller mindre. Av disse er det 110 som ikke har fagutdannet biblioteksjef. Svært mange av dem har under tre årsverk.

I følge undersøkelsen kjøper folkebibliotekene i stor grad data fra sentral leverandør. 83 % abonnerer på data fra Biblioteksentralen. Nå er tallet opp i 87 % (Myrtrøen 2014). Bortimot 70 % sier at de klassifiserer mindre enn 10 % av tilveksten selv. Fra andre undersøkelser vet vi at det særlig er de minste bibliotekene som gjerne ikke kjøper data fra Biblioteksentralen, men kopierer fra ulike kilder (Knutsen, 2007).

Mye på grunn av den lave svarprosenten blant små folkebibliotek, ble undersøkelsen fulgt opp med en kvalitativ undersøkelse blant ansatte i folkebibliotek (Knutsen,2012). En kvalitativ undersøkelse ville i tillegg gi mulighet til å gi svar på hvordan det oppleves å bruke Dewey. I den kvalitative undersøkelsen kom det fram at det bibliotekene klassifiserte selv, kunne dreie seg om utenlandsk tilvekst, film, musikk og lokallitteratur. I den kvalitative undersøkelse framkom det også at bibliotekene har problemer med å bruke Dewey som klassifikasjonsverktøy, altså med å forstå selve tabellene (Knutsen,2012). Folkebibliotekarene som ble intervjuet ga uttrykk for at de svært sjelden brukte Dewey som gjenfinningsverktøy i katalogen. De søkte hovedsakelig i fritekst og emneord. Dewey ble sett på som et rent hylleoppstillingsverktøy. Enkelte mente at det heller ikke var særlig egnet til dette formålet, og benyttet derfor en eller annen form for kategorisering av samlingen i tillegg. Begge undersøkelser ble referert til i artikkelen «Bruk av Dewey i norske bibliotek» (Knutsen og Rype, 2012, s. 37).

2.5. Samarbeid og samordning

Det har i Norge gjennom mange år vært et bibliotekpolitisk ønske om samarbeid og samordning av katalogarbeidet i bibliotekene.

I Stortingsmelding nr. 23 (2008-2009) blir det i forbindelse med Biblioteksøk lagt vekt på at målet bør være at ett dokument blir katalogisert én gang, og at det blir lagt til rette for gjenbruk. I kortversjonen heter det:

I meldinga vert det òg vist at metadata og katalogdata av god kvalitet er ein føresetnad for å kunne tilby ei teneste som Biblioteksøk. Nasjonalbiblioteket skal arbeide vidare med å forenkle arbeidet med Nasjonalbibliografien. Målet bør vere at kvart dokument vert katalogisert ein gong, og at det vert lagt til rette for enkel gjenbruk av metadata ved andre institusjonar. (Stortingsmld. Nr.23 (2008-2009) , s.10)

I 2009 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom Biblioteksentralen og Nasjonalbiblioteket. Avtalen er ikke offentlig tilgjengelig, men er bekreftet i en e-post fra Hilde Høgås (Hilde Høgås, e-post, 15. desember 2014). I Avtalen går ut på at Biblioteksentralen leverer metadata til Nasjonalbiblioteket. Disse dataene inneholder deweyklassifikasjon. Dette samarbeidet forutsetter og fører til lik klassifikasjonspraksis i Biblioteksentralen og i nasjonalbibliografien.

På et møte mellom storbybibliotekene og Nasjonalbiblioteket under bibliotekmøtet i Trondheim 2014, kom følgende uttalelse på Bibliotek-Norge:

Flere av storbyene planlegger å skifte biblioteksystem i de nærmeste årene. Nasjonalbiblioteket har i brev datert 17.04.2012 lovet å bistå storbybibliotekene i dette arbeidet. På et møte i Trondheim 27.03.2014 mellom storbybibliotekene og representanter fra Nasjonalbiblioteket ble status i saken gjennomgått. Det er fortsatt ønskelig med bistand fra Nasjonalbiblioteket, og vi regner med at det holdes løpende kontakt om denne saken. Storbybibliotekene vil se på muligheten for samarbeid om et nytt felles biblioteksystem, der forenkling og effektivisering av registreringen blir viktig. I den forbindelse er det ønskelig med katalogposter på nye bøker direkte fra NB slik de i dag sendes til Bibsys. I følge Nasjonalbiblioteket kan disse foreligge 48 timer etter at bøkene er ankommet Nasjonalbiblioteket. (Bibliotek-Norge. 2014)

Det er altså et ønske om at Nasjonalbiblioteket skal kunne levere katalogposter til folkebibliotekene på samme måte som de gjør til Bibsys. Dette ser jeg som et uttrykk for at bibliotekene ikke ønsker å bruke tid på bibliografisk arbeid, de ser på dette som en oppgave for sentrale instanser.

2.6. Biblioteksentralens praksis

Biblioteksentralen klassifiserer mesteparten av den norske forlagslitteraturen, og også en del utenlandsk litteratur som vurderes å passe for folke- og skolebibliotek. De selger også bøker, og bøkene leveres med hyllesignatur. Katalogpostene er basert på en abonnementsordning. Katalogposter er gratis tilgjengelige fra Nasjonalbibliografien, men disse mangler de opplysningene som kan være spesielt interessante for et folkebibliotek.

Biblioteksentralen bruker den til enhver gjeldende deweyutgaven, og de er opptatt av å ikke ha særregler. Samarbeidsavtalen med Nasjonalbiblioteket fører med seg en kontinuerlig samordning mellom Nasjonalbibliotekets og Biblioteksentralens praksis.

Det er imidlertid ett område der Biblioteksentralen og Nasjonalbiblioteket ikke har lik praksis. Biblioteksentralen bruker i mye større grad alternative numre, dvs de kan i større grad ha flere klassifikasjonsnumre på en bok. Dette begrunnes delvis i at emneordene deres bygger på Dewey, og dermed må hvert emneord ha et tilsvarende deweynummer. Biblioteksentralens emneord er bygd på Dewey. Dvs i praksis er de en mellomting mellom emneord og register til Dewey.

I katalogpostene plasseres klassifikasjonsnummeret i marcfelt 082, og det blir angitt hva som er hovednummer og hva som er alternativt nummer. Hyllesignatur, eller oppstillingssignatur er i 090. Biblioteksentralen bruker det samme nummeret i hyllesignatur som i det et de betrakter som hovedklassifikasjonsnummer (Vedlegg 1) Grunnen til at jeg har behandlet dette så detaljert her, er at det danner grunnlaget for hvordan folkebibliotekene kan nyttiggjøre seg disse opplysningene, og det blir tatt opp igjen i kapitlene med funn og analyse av undersøkelsen,

2.7. Kritikk av og alternativer til Dewey i folkebibliotekene.

Mye av kritikken mot Dewey som system fra folkebibliotekhold, er at inndelingen ikke passer med det brukerne spør etter. Det har i mange år eksistert både alternativer til og supplementer til Dewey som klassifikasjonssystem for folkebibliotekene, men det ligger utenfor denne oppgavens begrensninger å gå inn i dette området. Jeg har valgt å vise til en masteroppgave

om alternative hylleoppstillinger i forskningskapitlet mitt, men i dette avsnittet vil jeg bare kort nevne kategorisering som oppstillingsstrategi i folkebibliotekene-

En del norske bibliotek kategoriserer hele eller deler av samlingen. Det betyr at hele eller deler av litteraturen blir satt opp etter kategorier eller inndelinger på basis av hva bibliotekarene har erfaring med at brukerne spør etter. Dette gjøres som et supplement til, ikke som en erstatning for klassifikasjon..I1994 ga Biblioteksentralen ut heftet Kategorisering – prosess eller prosjekt? (Genz, 1994). Forfatteren er opptatt av brukerperspektivet, og mener at vi har mistet en mulighet til fleksibilitet ved overgangen til sentrale tjenester: Bibliotekene kan ikke lenger velge hvordan de mener det passer best å plassere en bok. Kategorisering er basert på at behov i det lokale biblioteket kan endre seg over tid. Boka gir en eksempler på og er en praktisk veiledning til hvordan bibliotekene kan kategorisere.

3. Forskning og litteratur

Det har vært svært vanskelig å finne forskning som spesielt omhandler hvordan klassifikasjon fungerer for folkebibliotek. I forbindelse med overgangen fra SAB til Dewey i Sverige, ble det skrevet en del oppgaver med tilknytning til temaet ved Högskolan i Borås (Borås Academic Digital Archive (BADA) (udatert). Jeg har også undersøkt hva som finnes av relevante norske masteroppgaver i bibliotek- og informasjonsvitenskap. .Forskning som mer går på det teoretiske grunnlaget for oppgaven min blir behandlet i neste kapittel.

I masteroppgaven ”**Ut og stjele poster**” (Knutsen 2007), er bibliografisk arbeid i Norge sett fra folkebibliotekenes synspunkt. Oppgaven dreier seg om katalogarbeidet i norske folkebibliotek generelt fra et økonomisk og rasjonelt utgangspunkt. Knutsen undersøkte gjenbruk av katalogdata i norske folkebibliotek og hvilke tjenester det er behov for fra sentralt hold. Undersøkelsen ble utført som en kvalitativ intervjuundersøkelse blant folkebibliotekarere. Viktige funn er at det generelt er lagt mindre vekt på bibliografisk kunnskap i norske bibliotek nå enn før, og det er mindre tid til bibliografisk arbeid. Det som ble avdekket når det gjelder klassifikasjon, var at det var behov for å tilpasse klassifikasjonen fra Biblioteksentralen til den lokale praksisen. Det ble også pekt på at selv om man får poster fra Biblioteksentralen, vil det

alltid være områder man må klassifisere selv, for eksempel lokallitteratur. (Knutsen 2007, s. 47-48).

Den svenska bibliotekssektorns synsätt på en övergång till SABsystemet och DDC : en diskursanalys (Bauer, 2010).. Oppgaven sammenligner innføringen av SAB-systemet på 20-tallet med overgangen til Dewey på 2000-tallet gjennom en diskursanalyse. Analysen viste at overgangen til Dewey først og fremst ble begrunnet rasjonelt og økonomisk, mens innføringen av SAB i tillegg ble begrunnet instrumentelt: innholdet i systemet ble sett på som viktig, og Sverige ønsket et klassifikasjonssystem tilpasset svenske forhold.

«**Alternativa hyluppställningar**» (Olsson. & Olsson, 2007) er en masteroppgave fra Högskolan i Borås, som undersøker hvordan alternativ hylleoppstilling, dvs hylleoppstilling etter brukernes behov har fungert i noen svenske folkebibliotek, .Folkebibliotekene brukte ikke Dewey, men SAB, men fokuset er på hvorfor og hvordan noen folkebibliotek ønsker en alternativ hylleoppstilling, derfor mener jeg at den kan være relevant for min undersøkelse. Resultatene viser at endringene i hylleoppstillingen ofte innebærer at bibliotekarene prøver seg fram til noe som fungerer for bibliotekets egne brukere.

«**Klassikation och ordning**» (Petersson, 2011) er en studie av klassifikasjonssystemets betydning i bibliotekarers arbeid. Han bruker postmodernistiske teori om menneskets behov for «ordning» sammen med forskning om bibliotekaridentiteter som teoretiske utgangspunkter. Han har intervjuet to bibliotekarer ved større folkebibliotek og to fra universitetsbibliotek, som alle mener at klassifikasjon er viktig del av bibliotekarers identitet. Det som gjør at dette kanskje allikevel ikke er så relevant for min oppgave, er at han bare har intervjuet bibliotekarer som jobber med klassifikasjon.

4. Teori

4.1. Perspektiver på klassifikasjon

Klassifikasjonsforskning har to hovedretninger: Rasjonalistiske og empiriske tilnærminger på den ene siden og historiske og sosiologiske tilnærminger på den andre siden. (Albrechtsen, 1998, s. 2).

De første tre punktene i oppdelingen av retninger innen klassifikasjonsforskning er bygd på Joachim Hanssons inndeling i «Klassifikation, bibliotek och samhälle» (Hansson, 1998, s. 30-34):

1. Klassifikasjonssystemet korresponderer mot et objektivt og evig kunnskapsunivers. Systemets oppgave er å speile dette.. Vekten blir lagt på å undersøke hva som er riktig klassifikasjon, hvilke strukturer som best kan uttrykke «virkeligheten». Hvilket klassifikasjonssystem er best? Dette mener jeg må betraktes som en rasjonalistisk tilnærming,

2. Klassifikasjonssystemet korresponderer mot den samlede kunnskap i verden. Vekten er lagt på forholdet mellom klassifikasjonssystemet og forståelsen (de kognitive strukturene) hos den som klassifiserer. Klassifikator og den som har konstruert systemet må ha en felles forståelse (grunnleggende sosiokulturelt betingede holdninger og normer felles). (s.34). Det blir lagt vekt på å utvikle effektive informasjonsgjenfinningssystem, hvor klassifikasjonssystemet kan inngå som ett av flere gjenfinningssystem (tesauri, emenord). Dette er et eksempel på en empirisk tilnærming:

3. Institusjonelt perspektiv. Klassifikasjonssystemet korresponderer direkte mot samfunnet det fungerer i. Det er umulig å konstruere et klassifikasjonssystem som ikke samtidig er et spill av den tid og det samfunnet det fungerer innen. Studier av klassifikasjonssystem i et ideologikritisk perspektiv er ofte knyttet til poststrukturalistisk og postmoderne teori. Formuleringen og samspeillet mellom ulike diskurser i et samfunn er i fokus for analysen. Dette er i følge Albrechtsen et eksempel på en historisk eller sosiologisk tilnærming.

Mye av klassifikasjonsforskningen har de seinere årene dreid i retning av en sosiokulturell tilnærming. Det er en tilnærming som tar opp i seg både brukerperspektivet (2) og det institusjonelle perspektivet. Klassifikasjonssystemet skapes og brukes i en samhandling mellom systemet og de som bruker det, et sosiokognitivt perspektiv. Derfor bør både analyse av hvordan klassifikasjonssystemet fungerer og hvordan det kan konstrueres, bygges på en analyse av området det skal fungere innen. Dette innebærer en skepsis til universelle klassifikasjonssystemer som Dewey. En representant for dette perspektivet, er Birger Hjørland. (Hjørland, 2002).

Klassifikasjonsforskningen er altså både rettet inn mot å finne ut hva som skal til for at et klassifikasjonssystem skal fungere og hva som kjennetegner det, hvordan det fungerer.

En teori som skal belyse problemstillingen min, må være en teori som ser på samspillet mellom klassifikasjonssystemet og situasjonene det brukes i. Jeg er ikke interessert i å undersøke hvordan Dewey fungerer isolert, jeg er altså ikke i denne sammenhengen i hvordan systemet er bygd opp eller hva det inneholder. Det jeg er opptatt av, er hvordan et universelt klassifikasjonssystem fungerer lokalt, og hvordan det fungerer i samspillet mellom de ulike gruppene som bruker det.

4.2. Teori om grenseobjekter.

En teori som undersøker hva som skjer i spennet mellom systemet og de som bruker det, er teori som ser på hvordan et objekt, f.eks. et klassifikasjonssystem kan fungere som et grenseobjekt («boundary object»). (Star & Griesemer, 1989, (Bowker & Star, 1999, Star 2010, (Wenger, 1998). Begrepet klassifikasjon blir definert vidt, og i «Sorting things out» (Bowker & Star, 1999) analyserer de bl.a. den inndelingen av mennesker, eller klassifikasjonen, som ligger bak apartheidsystemet.

Begrepet grenseobjekt beskriver en måte å forstå hvordan et objekt kan ha egenskaper som gjør at det kan bli brukt av ulike sosiale verdener («social worlds») eller praksisfellesskaper («communities of practice») selv om de ikke forstår innholdet på samme måte, ikke bruker det på samme måte, eller er uenige om innholdet. . Begrepet «boundary object» eller «grenseobjekt» ble først introdusert i en artikkel av sosiologene Susan Leigh Star og James R. Griesemer (Griesemer & Star, 1989). Her beskrev de hvordan amatører og profesjonelle i Berkeley's Mueum of Vertebrate Zoology brukte de samme systemer, kart og gjenstander, selv om de brukte og forstod dem på ulik måte.

Boundary objects are objects which are both plastic enough to adapt local needs and constraints of the several parties employing them, yet robust enough to maintain a common identity across sites. They are weakly structured in common use, and become strongly structured in individual-site use. They may be abstract or concrete, They have different meanings in different social worlds but their structure is common enough to more than one world to make them recognizable, a means of translation. The creation and management is key in developing and maintain coherence across intersecting social worlds” (Star, 1989, s. 393)

Grenseobjekter kan altså være både abstrakte og konkrete og kjennetegnes av at de er både formbare og konkrete på samme tid. De er formbare nok til å tilpasses ulike situasjoner, samtidig som de opprettholder sin «identitet» på tvers av situasjonene de er tatt i bruk. Et grenseobjekt kan både selv endre og bli påvirket av situasjonen det opererer i. De har altså nok felles kjennetegn til at flere kan bruke dem og forstå dem, samtidig som de er fleksible nok til at de kan formes slik at de passer inn i flere sosiale sammenhenger, de kan bli brukt av ulike sosiale verdener.

I artikkelen «This is not a boundary object»(Star, 2010), presiserer Star hvordan hun mener begrepet skal forstås og brukes:

- The object (remember to read this as a set of work arrangements that are at once material and processual) resides between social worlds (or communities of practice) where it is ill structured.
- When necessary, the object is worked on by local groups who maintain its vaguer identity as a common object, while making it more specific, more tailored to local use within a social world, and therefore useful for work that is NOT interdisciplinary.
- Groups that are cooperating without consensus tack back-and-forth between both forms of the object. (Star, 2010, s. 604-605)

Hun presiserer at hva som helst kan betraktes som et grenseobjekt, det som gjør begrepet meningsfylt, er å studere hvordan det brukes i sosiale verdener eller praksisfellesskaper. Det er særlig det siste punktet hun presiserer i denne artikkelen.

Det som er viktig for å forstå hvordan et system kan fungere som et grenseobjekt, er å forstå trekk ved en *infrastruktur* (Bowker & Star, s. 33-50) (Star, 2010, s. 605-611). Det som kjennetegner en infrastruktur, er bl.a. at den er nedfelt i andre strukturer, rutiner og teknologier. Den er innbakt i daglige rutiner, slik at man ikke trenger å tenke gjennom bruken for hver gang, Det blir lært som en del av det å bli innlemmet i et praksisfellesskap, eller sosial verden. Den blir synlig hvis den bryter sammen. Består av flere perspektiver, og hvert perspektiv kan brukes atskilt.

Videre er det viktig å forstå hvordan systemet er bygd opp (*practical politics*) Det vil si hvilke klasser som finnes, graden av fininndeling, hvordan klassene er bygd opp i forhold til hverandre. Hvilke emner har fått bred behandling? Hva er usynlig? Hva er synlig?

Samsvaret (*convergence* eller *coherence*) mellom systemet og hvordan du har behov for å bruke det (praksis).

Overføring (*translation*). Måter eller metoder overføring/endringer skjer på, (hva du gjør med systemet for at det skal fungere i en praksis). Det er disse grenseobjekter gjør og er, de er elementene som hjelper til med å overføre mening.

Praksisfellesskap (*communities of practice*) eller sosiale verdener (*social worlds*) Star og Griesemer bruker begrepet sosiale verdener («social worlds»), mens Bowker og Star bruker begrepet praksisfellesskap («communities of practice»). Jeg vil i oppgaven min bruke begrepet «praksisfellesskap». Et praksisfellesskap kan defineres som en gruppe mennesker som har en felles virksomhet, et gjensidig engasjement, et felles repertoar (Wenger, 1998, s. 90). Jeg vil altså bruke begrepet i denne vide betydningen, i Norge blir ofte begrepet brukt som en bestemt måte å organisere seg rundt en oppgave på.

Praksisfellesskapene er ikke isolerte. Praksisfellesskaper utvikler måter å bevare forbindelsen med resten av verden på, samtidig med at det dannes grenser. (Wenger, 2004, s. 124). Grenseobjektene er altså et objekter som kan skape en felles forståelse mellom ulike praksisfellesskaper eller arbeidsfellesskaper, sosiale verdener.

4.3. Er teori om grenseobjekter brukbar til å forstå hvordan Dewey fungerer i et folkebibliotek?

I denne oppgaven vil jeg ikke se på Deweys innhold eller struktur som helhet, men jeg vil bruke begrepene fra teori om grenseobjekter og fra teori om praksisfellesskaper til å se hvordan bibliotekarene prøver å tilpasse systemet til de lokale brukernes behov samtidig som det skal fungere som et felles system for alle folkebibliotek.

Jeg vil forsøke å bruke teorien til å forstå hvordan klassifikasjon fungerer i norske folkebibliotek. Hvordan brukes det i arbeidspraksiser eller praksisfellesskap? Hvordan brukes klassifikasjonsystemet som et middel til overføre mening, dvs som et grenseobjekt, mellom bibliotekarer og brukere? Hvordan brukes det som et grenseobjekt mellom ulike bibliotek? Hvordan er sammenfallet mellom Dewey og den klassifikasjonen norske folkebibliotek har behov for? Hvordan tilpasser bibliotekarene systemet til brukerne? Hvordan er klassifikasjonsystemet nedfelt i bibliotekets strukturer og rutiner? Hvordan blir kunnskaper

om klassifikasjon nedfelt i måten bibliotekarene tenker på? Hvordan blir kunnskapene om klassifikasjon overført? Hvordan nedfeller de seg i biblioteket?

Bibliotekarene i et lokalt bibliotek kan defineres som et praksisfellesskap.

Redaksjonskomitéen til Dewey i OCLC kan ses på som et praksisfellesskap, De som klassifiserer i Nasjonalbiblioteket og i Biblioteksentralen kan ses på som praksisfellesskap. Vi tilhører alle samtidig ulike praksisfellesskap. Bibliotekarene i norske folkebibliotek kan ses som praksisfellesskap. Brukerne kan defineres som et praksisfellesskap.

Klassifikasjonssystemet blir påvirket og påvirkes av ulike praksisfellesskap. Endringer og tilpasninger skjer som følge av at det blir brukt i sosiale praksiser. Dette skjer på mange nivåer. Det at Norge og Sverige har fått endret plasseringen Nordkalotten, kan i «Dewey som grenseobjekt»-perspektiv leses som et uttrykk for at nordiske perspektiver har fått innflytelse. Omvendt har Norge gitt slipp på flere av sine særnorske ting som følge av at de har ønsket å tilpasse seg den internasjonale utgaven. Hva som er «riktig» klassifikasjon, eller hva som blir synlig i klassifikasjonssystemet, vil være avhengig av hvem som har makt til å definere hva som er skal synes eller hva som er riktig. Dette er altså hva som skjer på ett nivå-

På et lokalt nivå, kan vi se tilpasninger et folkebibliotek gjør i bruk av Dewey som uttrykk for at det er ulike praksisfellesskap som gjør systemet brukbart gjennom å ulike måter å tilpasse det til egne behov, å oppnå samsvar eller «coherence».

Det er dette jeg tror kan være nyttig som et verktøy til å forstå forstå hvordan Dewey kan bli brukt på ulike måter, og hvordan det kan fungere i ulike praksisfellesskaper. Det kan brukes av ulike grupper, og det vil framtre forskjellig i forskjellige bibliotek,.

Det er i dette perspektivet jeg ønsker å se hvordan folkebiblioteket bruker klassifikasjonssystemet.. Hva er det egentlig uttrykk for når f.eks. barneavdelingen fraviker deweyklassifikasjonen, eller biografiene ikke blir satt opp etter Dewey?

4.4. Organisasjonsperspektiv.

For å finne ut hvordan bibliotekarene bruker Dewey, er det viktig å se på forholdet mellom kunnskapen om klassifikasjon og kunnskapen om brukerne. Jeg tror da det kan være nyttig å

gå litt nærmere inn i begrepet praksisfellesskap slik Etienne Wenger bruker det, og også trekke inn Wengers perspektiver på læring gjennom deltakelse og reifikasjon. (Wenger, 2004)

Noen grunnbegreper i teorien om praksisfellesskap, er praksis, mening, deltagelse, reifikasjon, fellesskap og læring...Med *praksis* menes de handlingene vi utfører for å kunne gjøre f.eks. en jobb tilfredsstillende. Handlingene utføres i en sosial og historisk sammenheng som gir dem struktur og mening. Det omfatter både det tause (intuitive forståelser, konvensjoner, felles syn på verden) og det eksplisitte (språk, redskaper, dokumenter, bilder, symboler). *Mening* og *identitet* skapes gjennom *deltakelse* i praksisfellesskap.

Måten man blir tatt opp i et praksisfellesskap på, er gjennom *legitim perifer deltakelse*.(Lave og Wenger, 2003). Dette betyr at nye medlemmer, f.eks. nykommere på en arbeidsplass, blir tatt opp i fellesskapet ved først å utføre enkle oppgaver. Dette begrepet er mest nyttig for å forstå hvordan læring foregår, og ikke særlig relevant for min oppgave. Jeg vil allikevel nevne det, da det er viktig for forståelsen av hele begrepet, og viktig for å forstå hvordan nye tanker og ideer oppstår.

Deltakelse og reifikasjon. Læringsprosessen beskrives som en kontinuerlig bevegelse mellom deltakelse og reifikasjon. Dette skjer både for individet og på organisasjonsplan. Deltakelsen er de konkrete arbeidsoppgavene du gjør. Reifikasjon, er det som skjer nå du f.eks. skriver ned rutiner, lager regler for hvordan du skal stille opp bøkene i et bibliotek, det, lager et klassifikasjonssystem. Det betegner både en prosess og et produkt. Reifikasjon er det å gjøre et abstrakt begrep til et konkret objekt. En annen måte å forklare det på, er å gjøre den tause kunnskapen eksplisitt. Man skriver ned prosedyrer, regler, klassifikasjonsskjemaer. Wengers poeng er at det hele tida pågår en vekselvirkning, eller dualitet mellom deltakelse og reifikasjon. De kan ikke løsrives fra hverandre, men danner til sammen arbeidsprosessen.

4.5. Forskning innen LIS-feltet der teori om grenseobjekter er brukt.

Forskningen som har brukt teori om klassifikasjonssystem som grenseobjekt, har hovedsakelig brukt teorien for å analysere eller «lese» selve systemet i den hensikt å avdekke maktstrukturer, gjennom å se hva som er synlig, hva som er usynlig. (Furner, Olson). «Library trends» hadde et nummer med ulike bidrag fra forskning om hvordan teorier om grenseobjekter kan brukes i bibliotek- og informasjonsvitenskap. (Library Trends, 1998).

Ett av bidragene, *The dynamics of classification systems as boundary objects for cooperation in the electronic library* (Albrechtsen, & Jacob, 1998)..Forfatterne mener at klassifikasjonsforskning bør ta utgangspunkt i en sosiokulturell eller informasjonsøkologisk synsvinkel. De mener at den tause kunnskapen bibliotekarene har om brukerne bør utnyttes i et klassifikasjonssystem, De mener at klassifikasjonssystemer må være fleksible og kunne brukes i ulike sosiale verdener. De har fått bibliotekarer til å lage en løs, fleksibel klassifikasjonsstruktur bygd på hva brukerne har spurt etter, og som de har brukt i to ulike databaser.

Eva Houruhan Jansen fikk i 2014 godkjent et doktorgradsprosjekt ved Universitetet i Toronto: « Let's talk about the NOC: A study of standard classification in social context» (Jansen, 2014), Hun vil ved å analysere NOC (National Occupational Classification), en kanadisk standard for organisering av kunnskap om jobber i det kanadiske arbeidsmarkedet, undersøke hvilken rolle et standard klassifikasjonssystem har i en organisasjonssammenheng, hvem som er involvert i å lage og utvikle den, og hvordan folk forstår klassifikasjonssystemet og hva det gjør for dem og andre i arbeidssammenheng.

5. Metode og gjennomføring av undersøkelsen

5.1. Kvalitativ eller kvantitativ metode?

Tidligere undersøkelser (Knutsen, 2012, Rype, 2012) har vist at det er vanskelig å få særlig de små og mellomstore folkebibliotekene i tale gjennom kvantitative undersøkelser. Kvantitative undersøkelser er dessuten best egnet til å gi svar på konkrete spørsmål som f.eks. «hvor mye tid bruker biblioteket på klassifikasjon» «hvor mye klassifiserer biblioteket på egen hånd»? osv. Det jeg ønsker å vite mer om, er hvordan systemet egentlig brukes, hvilken funksjon systemet har i (små og mellomstore)folkebibliotek i dag. Vi vet at de små og mellomstore folkebibliotekene bruker Dewey, men vi vet lite om hvordan de bruker det, og hvordan det fungerer. Til det formålet tror jeg en kvalitativ forskningsdesign vil fungere best. En kvalitativ tilnærming betyr at man gjør inngående undersøkelser av ett eller flere tilfeller for på den måten å forstå et fenomen.

Jeg har brukt «Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode» (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2010) og «Det kvalitative forskningsintervju» (Kvale & Brinkmann, 2009) for å sette meg inn i metoder jeg kan bruke for gjennomføring av undersøkelse og analyse av materialet.

En kvalitativ tilnærming kan bestå både av observasjon og intervjuer. For å få svar på det jeg er interessert i, kunne både observasjon og intervjuer fungert. Jeg kunne sett på hylleoppstilling, bruk av klassifikasjon i katalogene, observert søkemetoder, osv. Men det at jeg også er interessert i få vite hvordan de ansatte selv ser på systemet, hvordan de ser på hensikten med klassifikasjon, gjorde at jeg valgte å intervjuer. Da ville jeg både kunne finne ut noe om hvordan Dewey blir brukt, og hvordan de ansatte oppfatter at systemet fungerer.

5.2. Intervjuer – individuelle eller i grupper?

For å finne ut mer om hvilken betydning Dewey har, planla jeg i utgangspunktet gruppeintervjuer, eller fokusintervjuer, sammensatt av bibliotekarer fra ulike bibliotek. Det jeg ønsket å oppnå med denne typen intervjuer, var å få fram ulike synspunkter gjennom diskusjoner, I praksis viste dette seg å være vanskelig å få til. En grunn som ble oppgitt, er at det er vanskelig å finne tid til å reise på eksterne møter, særlig hvis du jobber på et lite bibliotek. Det som var enklere å få til, var å oppsøke bibliotekarer ved hvert enkelt bibliotek, og la det være opp til dem å bestemme hvem og hvor mange som skulle delta i intervjuet. Det jeg derfor har endt opp med, er en blanding av intervjuer med enkeltpersoner og grupper på mellom 2 og 4 personer. Disse gruppene består da av bibliotekarer fra samme bibliotek, Intervjuene der det var flere til stede fikk preg av fokusgrupper. Selv om bibliotekarene jobbet på samme bibliotek, hadde de ulike innfallsvinkler og roller i biblioteket, og de hadde ulike erfaringer fra tidligere jobber.

5.3. Hvordan ble intervjuobjektene valgt ut?

Målgruppen min var bibliotekarer i små og mellomstore bibliotek. Jeg valgte å definere dette som bibliotek med under 20 000 innbyggere. Begrunnelsen for hvorfor jeg ønsket å intervjuer bibliotekarene i bibliotek av denne størrelsen, ble gitt i innledningskapitlet mitt. Jeg ville snakke med bibliotekarer fra en gruppe som ikke i særlig grad svarte på kvantitative

undersøkelser. Jeg ønsket også å snakke med bibliotekarer i bibliotek som var så små at de kjente brukerne.

Av praktiske hensyn har jeg bare intervjuet bibliotekarer i østlandsområdet. Jeg ville snakke med både bibliotekarer som kategoriserer hele eller deler av samlinger, og bibliotekarer som stilte opp bare etter Dewey. I utgangspunktet ønsket jeg også å både snakke med bibliotekarer som bruker Biblioteksentralens poster og bibliotekarer som ikke bruker dem. Det kunne vært interessant i seg selv å få fram forskjeller i holdninger til og bruk av klassifikasjon mellom dem. Men i og med at det er så mange som 87 % av folkebibliotekene som bruker BS (Myrtrøen, 2014), og at de som svarte på henvendelsen min, med ett unntak, brukte BS, valgte jeg å heller se på holdninger til hvordan bruken av den felles klassifikasjonen fra BS fungerer i det lokale folkebiblioteket i seg selv. Jeg ønsket også å få med meg bibliotek med bare én fagutdannet bibliotekar i utvalget, og jeg ønsket å få med bibliotek uten utdannet bibliotekar. Det siste lyktes jeg ikke med, ingen av de jeg intervjuet jobbet ved bibliotek uten fagutdannet bibliotekar.

Alle som jobber i et folkebibliotek må forholde seg til Dewey som system, jeg var derfor like interessert i å høre synspunktene til dem som ikke var spesielt opptatt av kunnskapsorganisering som de som var opptatt av det på forhånd. Dette var noe jeg presiserte i invitasjonsmailen til bibliotekene. (Vedlegg 2, 3 og 4).

Da jeg i første omgang planla gruppeintervjuer, fikk jeg hjelp av et fylkesbibliotek som både var villige til å stille lokaler til rådighet for intervjuer, og som ga meg kontaktinformasjon til de bibliotekene i fylket som hadde under 20 000 innbyggere. (Vedlegg 1). Jeg fikk kontaktinformasjon for tilsammen 12 bibliotek (ett av dem hadde jeg tidligere brukt i en pilotundersøkelse). Jeg sendte invitasjon til de 11 resterende bibliotekene (Vedlegg 2). I første omgang fikk jeg svar fra bibliotekarer ved i alt fire av disse bibliotekene, og det var bare en av bibliotekarene som var positive til gruppeintervju. De andre som svarte, var i utgangspunktet positive til å være med på intervju, men de sa det vanskelig å finne tid til det. Etter en påminnelsemail uten mer respons, la jeg derfor bort idéen om gruppeintervju, og jeg kontaktet nå de fire som i utgangspunktet hadde vært positive, for å høre om de kunne være interessert i å bli oppsøkt for et intervju istedenfor å være med på gruppeintervju. Responsen på dette var positiv. Jeg gjennomførte derfor intervjuene med bibliotekarer ved disse fire bibliotekene, samtidig som jeg gjorde undersøkelser for å finne flere bibliotekarer i

målgruppen som kunne være interessert i å la seg intervju. Her tok jeg delvis utgangspunkt i Nasjonalbibliotekets bibliotekstatistikk for 2012 (Nasjonalbiblioteket, 2012) for å finne bibliotek i målgruppen. Delvis brukte jeg snøballmetoden ved at fikk tips via andre jeg intervjuet. Dette gjaldt ett bibliotek som tidligere hadde holdt på med kategorisering, men nå hadde gått bort fra det, og det gjaldt et bibliotek som jeg via andre informanter hadde hørt hadde gode erfaringer med det samme. Ett av bibliotekene tok jeg kontakt med fordi jeg leste at de hadde begynt med selvbetjent bibliotek, og ett tok jeg kontakt med fordi jeg hadde fått tips om at de var opptatt av hylleoppstilling. Det var enklest å få kontakt med bibliotek jeg hadde hørt om, og som jeg kunne henvise til andre de kjente. Tre av de fem bibliotekene jeg kontaktet etter å ha sett på bibliotekstatistikken, svarte ikke på henvendelsen. Jeg tok kontakt via e-post hvor jeg fortalte om undersøkelsen. (Vedlegg 3). Måten jeg har fått tak informantene mine på, betyr altså at jeg ikke vet om utvalget mitt er representativt for målgruppen. Den eventuelle gevinsten av fokusgruppeintervjuer, tror jeg at har blitt oppveid av den kunnskapen jeg har fått ved å oppsøke stedet der bibliotekarene jobber.

5.4. Min rolle i intervjuene

Jeg jobber med klassifikasjon i Nasjonalbiblioteket, og jeg jobber med klassifikasjon på nasjonalt nivå. Dette tror jeg det har vært viktig å være klar over når jeg har intervjuet og når jeg har analysert materialet. Det kan være en fare for at de jeg har intervjuet har gitt uttrykk for å være mer positive overfor Dewey enn det de i praksis er. Jeg kjenner etterhvert mange som jobber i bibliotekvesenet, og jeg var derfor bevisst på å unngå å intervju folk jeg kjente personlig. Det har også vært viktig at informantene har fått være anonyme.

5.5. Hva spurte jeg om?

Med utgangspunkt i de opprinnelige forskningsspørsmålene mine, utarbeidet jeg en intervjuguide. Deretter gjennomførte jeg en pilotundersøkelse. Bibliotekarene jeg intervjuet i pilotundersøkelsen, var svært opptatt av betydningen av lokale forhold og av brukernes behov. Dette var derfor temaer jeg la mer vekt på og var mer oppmerksom på i resten av intervjuene, men jeg endret ikke noe på selve spørsmålene. I og med at pilotstudien ikke førte til at jeg endret design eller innhold, valgte jeg å innlemme den i selve undersøkelsen.

Intervjueguiden bestod av både helt praktiske spørsmål, og spørsmål som ga rom for refleksjon. Videre grupperte jeg spørsmålene i intervjuguiden etter forskningsspørsmålene. Jeg gjør oppmerksom på at de opprinnelige forskningsspørsmålene ikke samsvarer helt med det som til slutt ble stående som forskningsspørsmål

Intervjuguiden inneholdt følgende spørsmål:

1)Hvordan brukes Dewey i biblioteket? Hvordan brukes Dewey i hylleoppstillingen? Brukes kategorisering? Brukes Dewey i søk? Hvordan brukes Dewey i katalogen og i presentasjon på hjemmesider? Brukes Dewey på andre områder, f.eks. planlegging av innkjøp, utstillinger, utlånsstatistikk? I hvilken grad klassifiserer biblioteket fra bunnen av? Hvordan brukes Biblioteksentralens klassifikasjon?

2)Hvordan passer Deweyinndelingen med det lånerne spør etter? Er det behov for lokale tilpasninger? Hva er grunnen til det? Hvordan kommer den lokale tilpasningen til syne? Hvilken betydning har kunnskapen om lokale forhold?

3)Har dere tanker om hvilke kunnskaper det er nødvendig å ha om klassifikasjon hvis dere jobber et folkebibliotek? Hvordan ser dere på muligheten for å påvirke systemet, f.eks. gjennom kontakt med Biblioteksentralen eller Nasjonalbiblioteket? Har dere samarbeid med andre om klassifikasjon?

5.6. Hvilken informasjon fikk intervjupersonene på forhånd?

Jeg sendte ut en invitasjon på forhånd, hvor jeg fortalte kort om prosjektet (Vedlegg 3 og 4)..Invitasjonen ble sendt til bibliotekets fellesadresse, ikke til enkeltbibliotekarer. Dette gjorde jeg fordi jeg ønsket at det skulle være opp til bibliotekene selv å avgjøre hvem og hvor mange som skulle være med på intervjuene. Det å sende invitasjonen til bibliotekenes fellesadresse, kan ha ført til at det kanskje var noen som kunne vært interessert som ikke leste mailen. Jeg la som tidligere nevnt vekt på at jeg ikke var ute etter å intervju folk som var spesielt opptatt av klassifikasjon, men at jeg var opptatt å finne ut mer om hvordan Dewey egentlig fungerer og blir brukt i et lite eller mellomstort folkebibliotek. I de tilfellene jeg hadde fått tips av andre bibliotekarer, fortalte jeg det, og jeg forklarte hvorfor jeg var spesielt interessert i å snakke med akkurat dem.

5.7. Hvordan ble intervjuene gjennomført?

Det var til sammen 16 bibliotekarer ved 9 bibliotek, som ble intervjuet. Det første intervjuet, som opprinnelig var ment som et pilotintervju, ble gjennomført i mars 2014. I mai og juni besøkte jeg til sammen syv bibliotek, mens det siste intervjuet ble utført i begynnelsen av september. Jeg hadde en plan for flere bibliotekarer jeg kunne kontaktet, men jeg kom fram til at jeg hadde tilstrekkelig materiale etter å ha snakket med 16 bibliotekarer.

Selve intervjuene varte mellom 45 minutter og 1 time og 10 minutter. I tillegg til intervjuene fikk jeg en omvisning enten før eller etter intervjuet. Jeg tok notater fra disse omvisningene, og denne mer uformelle omvisningen ga nyttig tilleggsinformasjon.

Jeg åpnet med en kort presentasjon av hvem jeg var og av hva formålet med masteroppgaven min var. Her la jeg vekt på at jeg ikke representerte Nasjonalbiblioteket. Jeg la også vekt på at jeg tidligere hadde jobbet i folkebibliotek. Men jeg er klar over at det at jeg jobber med klassifikasjon, har kunnet påvirke intervjusituasjonen. Bl.a. var de fleste informantene klar over at jeg er involvert i arbeidet med den norske utgaven av WebDewey.

Intervjuguiden ble brukt som støtte, men jeg lot intervjuene utvikle seg mer eller mindre fritt. I noen av intervjuene startet jeg med et åpent spørsmål om hvordan bibliotekarene så på Deweys betydning i jobbhverdagen, men dette falt ikke naturlig i alle tilfellene. Mot slutten av intervjuene sjekket jeg at jeg hadde dekket områdene i intervjuguiden, inkludert betraktninger om klassifikasjonens betydning. Det at jeg lot intervjuene utvikle seg mer eller mindre fritt, bidro til at jeg fikk informasjon om ting jeg ikke tidligere hadde tenkt på, men samtidig førte det til at oppsummeringen av undersøkelsen ble mer utfordrende.

5.8. Hvordan jobbet jeg med oppsummering av undersøkelsen?

Det ble hovedsakelig tatt lydopptak av intervjuene. Ett av opptakene ble dessverre ødelagt, og bibliotekarene ved ett av bibliotekene ønsket ikke å bli tatt opptak av. Intervjuet der lydopptaket var ødelagt, har jeg skrevet referat av etter hukommelsen, og jeg har hatt oppklarende runder på mail med bibliotekarene. Jeg har også hatt mailkontakt i etterkant med flere av de andre bibliotekarene. Intervjuet der deltakerne ikke ønsket å bli tatt lydopptak av, skrev jeg notater til underveis.

Etter å ha lyttet gjennom opptakene flere ganger, transkriberte jeg alle lydopptakene, Språket ble normalisert, men jeg valgte å ta med pauser, gjentakelser, latter og uttrykk som «eh», «uum». Dette gjorde jeg fordi jeg tror det var nyttig for min egen forståelse ved gjennomlesning, men jeg har kuttet det ut når jeg har sitert informantene. Hvis det er deler av utsagn jeg har utelatt fra sitatene, har jeg brukt utelatelsestegn, (..).

5.9. Hvordan ble materialet analysert?

Spørsmålene i intervjuguiden har vært en hjelp til å strukturere funnene, men i arbeidet har jeg sett at spørsmålene er avhengige av hverandre, og at svarene går over i hverandre. Det var også spørsmål jeg etter hvert så at ikke var særlig relevante for problemstillingen min, de har derfor fått mindre eller ingen vekt i presentasjonen. Eksempler på spørsmål som ikke var relevante, er spørsmål som dreide seg om hvilket biblioteksystem som blir brukt, og i hvilken grad Dewey brukes på områder som planlegging av innkjøp, utstillinger og statistikk. Det det til slutt ble lagt størst vekt på oppgaven min, er hvilke grep bibliotekarene gjør for at Dewey skal fungere som et middel til formidling og gjenfinning av bøker i det fysiske biblioteket, altså på hylla, og hvordan den sentrale klassifikasjonen, altså klassifikasjon fra Biblioteksentralen, fungerer.

Først leste jeg gjennom hvert enkelt intervju flere ganger, og jeg prøvde å løsrive meg fra spørsmål og problemstilling. Dette hjalp meg til å se at ett utsagn kunne si noe om flere av forskningsspørsmålene mine, og det hjalp meg til å oppdage ting jeg ellers ikke hadde oppdaget så lett.

Siden så jeg på de daværende forskningsspørsmålene og intervjuguiden, og jeg grupperte utsagn som kunne dekke samme forskningsspørsmål i samme farge. Jeg ga dem overskrifter i klammer, slik at de var enkle å søke opp etterpå. Jeg opprettet deretter et dokument for hvert av forskningsspørsmålene, hvor jeg kopierte inn alle utsagn som kunne si noe spørsmålet. Dette var imidlertid en metode jeg raskt så kunne føre til at det kunne være temaer jeg overså. Jeg ble for bundet til forskningsspørsmålene. Det var også mye som var vanskelig å plassere. Jeg beholdt disse dokumentene, men jeg gikk over til den metoden jeg holdt fast ved:

Alle intervjuene ble lest gjennom enda en gang, og nå noterte jeg stikkord, eller koder, i teksten. Disse stikkordene skrev jeg også opp i en liste etter hvert. Denne metoden fikk jeg

inspirasjon til etter å ha lest Vivi Nilssens «Analyse i kvalitative studier» (Nilssen, 2012). Listen på stikkord ble etter hvert på 88 ord eller uttrykk. Eksempler på slike stikkord, er «Formidling», «Brukernes forståelse av Dewey», «Tidligere arbeidserfaring», «Uenig med BS», «Kategorisering». Ett utsagn kunne kodes med flere ulike stikkord, og ett stikkord kunne plasseres i ulike kategorier. Da jeg hadde gått gjennom hele materialet på denne måten, grupperte jeg stikkordene i grupper eller temaer, noe som hjalp meg til å sammenligne utsagnene i materialet og til se nye sammenhenger og nye temaer som kunne belyse problemstillingen min. Det hjalp meg også til å se hvilken betydning de ulike spørsmålene hadde, og til å se hvilke temaer som ikke var særlig relevante.

Stikkord som f.eks. «Formidling» og «Dewey og hensynet til brukerne» ble samlet under temaet «Dewey og hensynet til brukerne».

Jeg kom til slutt fram til følgende temaer, delvis basert på spørsmålene i intervjuguiden og delvis basert på gruppering av stikkord ved gjennomlesning av intervjuene:

- Bruken av sentrale klassifikasjonstjenester (poster fra Biblioteksentralen (BS))
- Uenighet med Biblioteksentralen/Dewey som system
- Dewey i katalogen
- Dewey i oppstilling
- Holdninger til brukernes forståelse av Dewey
- Forholdet mellom formelle klassifikasjonskunnskaper og kunnskaper bygd på erfaring
- Holdninger til hensikten med Dewey

5.10. Presentasjon av bibliotekene jeg besøkte og bibliotekarene jeg intervjuet

Jeg intervjuet 16 bibliotekarer ved til sammen ni bibliotek. Alle bibliotekene hadde minst én fagutdannet bibliotekar. Åtte av bibliotekene har biblioteksjef med utdanning som bibliotekar. To av bibliotekene har bare én fagutdannet bibliotekar (biblioteksjefen).

Alle utenom ett bibliotek abonnerer på katalogdata fra Biblioteksentralen. Dette biblioteket har vedtatt å begynne å abonnere på Biblioteksentralens data nå.

Jeg har gitt bibliotekene navn fra A til I. Informantene har fått fiktive navn med forbokstaver på bibliotekets navn. Grunnen til at jeg har satt det opp slik, er for å se om det er faktorer ved biblioteket eller bibliotekarenes arbeidsoppgaver og erfaring som kan ha betydning for

holdningene til ulike spørsmål. For å beholde anonymitet, har jeg kalt kommunene med mellom 10 000 og 20 000 innbyggere for «mellomstor», mens jeg har kalt dem med under 10 000 innbyggere for «liten». Jeg har også angitt antall ansatte, ikke årsverk. Her har jeg ikke delt inn etter om de ansatte er bibliotekarer eller ikke. Jeg har angitt opplysninger om det der det bare er én som er bibliotekarutdannet. De opplysningene jeg har tatt med, har jeg tatt med fordi jeg har lurt på det kan ha noen betydning for hva de har svart.

Bibliotek	Informant	Om informanten
A Mellomstor 3 bibliotekarer eller mer,		
	Are	Ansvar for voksenavdeling, faglitteratur
	Anne	Erfaring fra stort folkebibliotek Ansvar for skjønnlitteratur for voksne
	Aud	Under 5 års arbeidserfaring som bibliotekar Ansvar for barneavdeling
	Aud	Under 5 års arbeidserfaring som bibliotekar Ansvar for barneavdeling
	Astrid	Under utdanning til bibliotekar. Filialstyrer
B Mellomstor Tre bibliotekarer eller mer		
	Berit	Ansvar for katalog
	Bjørn	Barnebibliotekar
C Liten 1 bibliotekar		
	Camilla	Erfaring fra annet folkebibliotek

		Vikariat som biblioteksjef
D Lite 3 bibliotekarer		
	Dagrun	Biblioteksjef
	Dora	Ansvarlig for kategorisering
E Lite 1 bibliotekar		
	Ellen	Biblioteksjef Nyutdannet
F Mellomstor 2 bibliotekarer		
	Frida	Under 5 års erfaring som bibliotekar Barnebibliotekar. Ansvarlig for katalogen
G Mellomstor Mer enn tre ansatte Delvis selvbetjent		
	Guri:	Biblioteksjef Lang erfaring fra folkebibliotek
H Mellomstor Mer enn tre ansatte		
	Hanne	Lang erfaring som bibliotekar, også fra andre bibliotek Barnebibliotekar
	Heidi	Lang erfaring
	Hilde	

	Helle	Bibliotekfullemktig, til stede på deler av intervjuet
I Liten 3 ansatte		Selvbetjent bibliotek
	Ida	Biblioteksjef Ikke bibliotekarutdanning fra før, men er i ferd med å ta det.

5.11. Avgrensninger

Dette er en kvalitativ undersøkelse, og det er derfor vanskelig å generalisere funnene. Jeg har ikke snakket med biblioteksjefer i bibliotek uten fagutdannet bibliotekar, og jeg har bare snakket med bibliotekarer i østlandsområdet. Jeg har heller ikke sett på hvilken funksjon emneordene fra Biblioteksentralen har. Dette er dessuten en undersøkelse av hvordan bibliotekarene betrakter brukernes behov, jeg har ikke snakket med brukerne selv.

6. Funn

Jeg vil her presentere funnene mine etter den tematiske inndelingen. De fleste temaene har også underinndelinger.

6.1. Bruken av sentrale klassifikasjonstjenester (Biblioteksentralen (BS))

6.1.1. Bruk av BS-poster

Åtte av de ni bibliotekene i undersøkelsen min abonnerer på Biblioteksentralens katalogposter (BS-poster, noen av informantene har brukt termen Bibbi-poster). Det biblioteket som ikke bruker dem i dag, har vedtatt å begynne å bruke dem.

Siden Biblioteksentralen som tidligere nevnt (s. 8), klassifiserer mesteparten av den norske forlagslitteraturen, dekker det stort sett det de små og mellomstore bibliotekene kjøper inn. Flere av informantene er inne på at bøker som ikke blir katalogisert av BS, gjerne er så sære

og lite utlånt, at de heller lånes inn. Lokallitteraturen blir i noen grad klassifisert av de enkelte bibliotekene.

Bibliotekarene sier at de stort sett beholder klassifikasjonsnummeret i katalogposten i marcfelt 082, mens de i større grad endrer i feltet for hylleoppstilling (marcfelt 090 i Biblioteksentralens format) (Vedlegg 1), eller bruker felt for eksemplarregistrering eller egne plasseringsfelt til å uttrykke lokale forhold. Hvordan dette gjøres og framtrer i publikumsvisningen av katalogen, er avhengig av biblioteksystem.

Bibliotek B, som ved intervjuet ikke abonnerte på Biblioteksentralens data, baserer seg også i praksis mye på BS, da de går inn og sjekker hva andre har gjort før de klassifiserer selv. «Det er ikke så farlig om vi ikke er enig med BS om alt. Det er viktigere i dag at det er åpent. Hvis vi skal utveksle poster, er det viktig at det er noenlunde likt. Da får vi heller sitte på vår lille tue og være uenig. Det er viktigere at du kan utveksle poster.» (Berit).

Ida sier det slik: «Vi klassifiserer lite selv. Vi trenger ikke å finne opp hjulet på nytt».

«Vi bruker jo det som er av poster, det som ligger inne på det. Jeg har aldri gått inn og rettet på noe sånt.» (Aud)

Guri sier også at «vi må ha en standard, og vi har valgt Bibbi. Vi legger oss opp til den når vi må klassifisere selv. Vi forandrer ikke i posten som sådan, vi bare tilføyer i 096-feltet. Ellers så endrer vi jo ikke noe på Bibbi.-postene i det hele tatt ».

Tidsbruken er en viktig faktor ved bruken av BS-poster «Hvis man skulle klassifisert fra bunnen av, ville man ikke fått tid til noe annet.» (Camilla).

Det å bruke Biblioteksentralens katalogposter er begrunnet i behovet for å følge en standard, og det at det er tidsbesparende. Bibliotekene endrer i liten eller ingen grad i klassifikasjonsnummeret. Det er viktigere å følge en standard som muliggjør utveksling og samsøk enn å holde på sine egne særregler.

6.1.2. Bibliotekene og Biblioteksentralens bruk av flere numre på én bok.

Biblioteksentralen bruker ofte flere numre på en bok. Dette blir av flere sett på som positivt. «Jo flere innganger til en bok, jo bedre er det». (Anne).

Ett av numrene har status som «hovednummer», og de andre som «alternative» numre. Det er alltid hovednummeret som blir brukt i Biblioteksentralens oppstillingssignatur. Når boka på denne måten kan ses på fra ulike vinkler, er flere av informantene kritiske og sjekker hvilket av numrene som passer best til deres samling. «Det fins ikke ett svar, men det fins to, tre forskjellige svar, og hva er det som passer best til oss? Jeg sjekker i hvert fall noen ganger, ser hva andre har gjort, hva som kan være best for oss. Vi kan ikke bruke BS helt ukritisk.» (Are).

Camilla er inne på noe av det samme, når hun sier at hun kanskje bruker det alternative nummeret som hovednummer. Hun sier at hun ofte er uenig med BS når boka kommer på ut på hylla, den passer ikke med resten av det som står der.

Det som verdt å merke seg, er at det også i disse tilfellene er BS' forslag til hylleplassering som blir endret. Bibliotekarene endrer i liten grad på selve klassifikasjonsnummeret.

Ved tvil, sjekker bibliotekarene også praksisen i andre bibliotek, de sammenligner med det andre har gjort

Bibliotekene endrer i større grad i hyllesignaturen i postene fra Biblioteksentralen. Der Biblioteksentralen bruker flere numre på en bok, er det tilfeller hvor bibliotekene ikke er enige i det Biblioteksentralen har betraktet som hovednummer. Flere av bibliotekene endrer hylleplasseringen til det nummeret de mener er riktig, men også i disse tilfellene er det sjelden at selve klassifikasjonsnummeret blir endret. Bibliotekene er opptatt av at det kan være flere riktige numre, og at det viktige er å se hva som passer i forhold til deres samling, og hvor de tror brukerne lettest vil finne boka.

6.1.3. Grad av fininndeling – lange og korte numre

Dette er et tema som er blitt tatt opp tidligere som et mulig problem for folkebibliotekene, (Knutsen, 2007, s. 42) (Norsk komité for klassifikasjon og indeksering, 2008). Lange numre betyr fininndelt klassifikasjon, og hvor fininndelt klassifikasjon trenger små samlinger? Flere av bibliotekarene gir uttrykk for at de ikke trenger så fin inndeling i et lite bibliotek. Frida sier: «Ofte kommer det bøker med veldig lange nummer, som kanskje er veldig unødvendig å ha her, fordi vi ikke har mange bøker innafor den kategorien, og da kan vi kanskje forenkle nummeret litt. Sette det litt høyere opp i hierarkiet, og gjøre det litt enklere å sette dem på plass.»

Andre er innforstått med at numrene inneholder mye informasjon, selv om dette ikke utnyttes nå. «Ja, så lenge man bruker Bibbi-poster, så fins hele Deweynummeret, ikke sant. Og når vi merker bøkene, er det jo ikke sikkert vi merker bøkene med hele det nummeret» (Guri). «Alle numrene bak (punktum) er forvirrende når du skal finne boka, men nyttig for søk». (Hanne).

Lange klassifikasjonsnumre er noe som det i større grad blir kuttet på i hyllesignaturen. Det blir sjeldnere endret i klassifikasjonsnummeret i 082. De fleste, men ikke alle, er bevisst på at det kan kuttes i hyllesignaturen selv om det ikke kuttes i klassifikasjonsnummeret.

6.2. Uenighet med Biblioteksentralen (=uenighet med Dewey som system?)

Det er vanskelig å skille uenighet med Biblioteksentralen fra uenighet med Dewey som system. Biblioteksentralen har en uttalt målsetting om å bruke Dewey etter reglene, og bibliotekene bruker i alt overveiende grad klassifisering fra Biblioteksentralen, derfor vil dette i stor grad gå over i hverandre, og være vanskelig å skille fra hverandre.

Ett av bibliotekene er bevisst på å ikke følge BS når det gjelder litteratur om helse og sykdommer, som dels kan bli klassifisert i 300, og dels i 600, de setter alt innen helse på 600. Dette er biblioteket som foreløpig ikke kjøper poster fra BS, og bibliotekaren er bevisst på dilemmaet dette blir når de begynner å abonnere. Samtidig med at hun er uenig med BS på enkelte områder, er hun bevisst på fordelene ved at alle har lik praksis. Dette samsvarer med ønsket om samarbeid og samordning jeg skrev om i kapitlet om Dewey i Norge (s. 9 og 10).

Et fenomen, som går på Dewey som hierarkisk system, er at overordnede temaer kommer foran i tabellene, mens enkeltemner kommer seinere. Dette er noe som blir sett på som et problem av flere, ting som handler om det samme, kommer ikke sammen på hylla. Den hierarkiske inndelingen av Dewey gjør at overordnede temaer kommer først. Dette kan være unødvendig i et bibliotek hvor det kanskje fins to-tre bøker om et tema, at disse bøkene kommer langt fra hverandre. «Og så er det jo det at i et lite bibliotek så blir det mange bøker som en bare har én bok om på et tema, og så er det 8 forskjellige temaer kanskje, som står rett ved siden av hverandre, og så har man ikke plass til å skille. Og så ser det veldig rart ut. Så da kunne man heller laget en litt større kategori» (Camilla).

Det er ofte når boka kommer ut på hylla, at man ser at man er uenig i plasseringen. «Jeg skal ikke si at jeg alltid sjekker så kjempenøye, men det er jo ofte først når jeg setter boka ut på hylla at jeg synes den blir stående feil i forhold til de andre som står på hylla (...), sånn at jeg tenker at der kan den ikke stå.. Hvis jeg hadde hatt kategorier, kunne jeg glemt hele Dewey og bare satt boka der jeg synes boka passa selv, i forhold til tema, da».

Are sier at de som regel bruker det som kommer fra BS, men at i enkelte tilfeller har de sett at det kan være bedre å stille opp på en annen måte.

Astrid kommer med et eksempel på en bok de endret både klassifisering og plassering av: «Jeg husker jeg gjorde det en gang. Men jeg vet ikke om det er noe som går igjen, men det var et sammensatt emne om matematikk og lesing(..)som var satt på matematikk, som jeg tror vi satte sammen med andre (bøker som omhandlet) skole. Ja, vi satte det der ja. For der var det (..) satt på først. Det var jo for at det skulle være lettere for brukerne å gå på hylla og finne det da

Bibliotekarene er altså ikke enige med Dewey, eller Biblioteksentralen, i alt, Uenigheten oppdages ofte når boka skal plasseres i hylla, den passer ikke med de andre bøkene som står der. De er også opptatt av at det skal plasseres slik at det er enkelt for brukerne å finne bøkene de er interessert i. Som regel bruker de allikevel klassifikasjonsnummeret fra Biblioteksentralen, men tilpasser heller til lokale behov på andre måter. Dette kommer mere fram i oppsummeringen av funnene under overskriften «Oppstilling»

6.3. Hvordan ser bibliotekarene på mulighetene for å påvirke systemet, f.eks. gjennom kontakt med Biblioteksentralen, Nasjonalbiblioteket, Norsk komité for klassifisering og indeksering (NKKI)?

Det er sjelden informantene har tatt kontakt med BS eller andre sentrale instanser hvis de har vært uenig i klassifiseringen. De gir uttrykk for at de rett og slett ikke har tenkt på det som en mulighet. Camilla kommer med et eksempel på et tilfelle hun mener BS har tatt feil, men at hun ikke har tenkt at hun kunne si fra om det. Dora har vært i kontakt med andre i forbindelse med at biblioteket var uenige med måten BS klassifiserte musikk på.

6.4. Dewey i katalogen

Bibliotekarene oppgir at de får få referansespørsmål, og Berit mener at det stadig blir færre. Samlingene er små, og bibliotekarene vet stort sett hvilke bøker de har og hvor de befinner seg. Det er mest skjønnlitteratur som blir lånt ut, faglitteraturen er «populære fagbøker, som får mye omtale. Og så har vi jo en gruppe med studenter, men dem må vi jo bestille bøker til» (Camilla).

Dewey blir lite brukt i søk. «Jeg bruker litt Dewey i søk, men det er noe som henger igjen etter Deichmann. For det er ikke nødvendig i denne samlingen, Den er såpass liten, at det er like greit å gå på hylla ofte. Jeg tror alle søker mest på emneord . I noen tilfeller har jeg også brukt Dewey. Men for det meste emneord, eller bare gått direkte til hyllene. I noen situasjoner er det bare åpenbart, og det er bare å gå og hente det. Veving og hage og sånne ting, det er rett fram, ikke noe tvil. Men i noen tilfeller må man faktisk sjekke litt opp. Det er spesielt de tilfellene vi er i tvil om det er i 300 eller 600, altså. Og det er i sånne tilfeller trenger man ikke å gå rundt for å finne det» (Anne).

I: «Men Dewey, bruker du det noe i søk?» Camilla: «Når jeg søker etter emner? Nei. Det gjør jeg veldig lite, altså, Jeg bruker emneord.»

«Emneord viktigere enn Dewey når du søker.» (Hanne)

Dewey blir altså brukt lite i søk. Det blir brukt til å sjekke opp ting, for å finne hvor ting er i tvilstilfeller. Og det blir noe brukt i videresøk. Når det gjelder synet på hvordan forstår og søker på Dewey, blir det behandlet i kapitlet «Dewey og hensynet til brukerne».

6.5. Oppstilling

Oppstillingen er en viktig del av formidlingen, «Det viktige er at hvis du har noe du vil formidle, er det viktig at de du ønsker skal bruke det klarer å finne det. Det er det jeg har i huet mitt. Og de som kommer ned til meg, de går ikke i katalog og leter. De går fysisk i avdelinga og leter» (Bjørn).

Hylleoppstillingen avviker i større eller mindre grad fra ren Dewey-oppstilling i alle bibliotekene. Dette gjøres på mange måter, fra utskilling av enkelte fagområder, til fullstendig kategorisering.

Til hjelp i oppstillingen brukes også merking av bokryggene på ulike måter, f.eks. farger og symboler.

Hva sier bibliotekarene om årsaken til at det er et behov for å skille noen eller alle fagområder ut fra Deweyoppstillingen? Bibliotekarene trekker her på erfaring om hva de har de sett at fungerer best for brukerne.

Flere av informantene sier at de hele tida endrer på hvordan bøkene blir oppstilt. «Men vi driver jo og endrer samlinga hele tida. For vi ser at det fungerer ikke, så gjør vi noe nytt, og så kanskje vi må gå tilbake på ting». (Astrid)

«Ja, vi prøver oss en del fram her. Med ting som vi kanskje syns er en god ide, så gjør vi det, og så finner vi ut etter en stund at det ikke fungerer, og da kan vi gå tilbake på det» (Anne).

«Og jeg har opplevd, at nei, den (boka)er helt død. Så flytter vi den, da, og ser om det hjelper. At vi tenker på «Hvilke lånere har vi? Hvor er det naturlig at de går? At vi tenker veldig praktisk!» (Berit)

Det viktige er at bøkene skal være synlige for brukerne, og at de lett skal kunne finne fram til temaer de er interessert i, dvs. at temaer og bøker må gjøres gjenfinnbare.

6.5.1. Biografier som eksempel på endringer som gjøres i oppstillingen.

Ett av områdene de fleste av informantene var opptatt av plasseringen av, var biografier. Jeg har trukket fram dette som eksempel på hvordan bibliotekarene gjør et kontinuerlig arbeid med å prøve ut hvordan litteraturen kan gjøres synlig og gjenfinnbar for brukerne. Det at det er en biografi, blir i Dewey merket ved at -092 fra Hjelpetabell 1 blir lagt til på slutten av nummeret. Tidligere, dvs. før 1984, ble biografiene klassifisert i 921, og stilt opp etter den biograferte. Mange bibliotek har valgt å fortsette praksisen med å stille opp bøkene alfabetisk etter den biografertes navn, da de har erfaring med at brukerne er interessert i å lese sjangeren biografier. Men dette betyr igjen at bøker som inneholder sykehistorien til en person som har hatt kreft, blir plassert sammen med andre biografier, og ikke blant de andre bøkene om kreft.

Da Camilla begynte å jobbe i bibliotek C, var biografiene skilt ut og plassert sammen. Camilla sier: «Jeg har flytta noen bøker tilbake til fagnummeret istedenfor å bruke biografnummeret. Fordi jeg opplever at det handler ikke om personen, ja, det er en ukjent person. Og det er særlig da i 300-gruppa, hvor det handler like mye om en sykdom eller hvordan du lever med den som om personen i seg selv. Jeg syns det er bedre at det står sammen med kreft, da, enn at det er livshistorien til en forholdsvis ukjent person som har kreft som man aldri kommer på

navnet på. Den vil aldri bli funnet der, men hvis den står sammen med «leve med kreftbøkene» så vil noen kanskje finne den».

Bibliotek A plasserte biografiene sammen under «Biografier» på et tidspunkt, men merket at det ikke var så mange spørsmål etter «biografi», og da ble de satt etter fagnummer igjen, Også her ble det et dilemma hvor f.eks. bøker om personer med kreft skulle plasseres. Skulle de på biografier, eller skulle de med kreft?

Dette er altså et eksempel på at hensynet til brukeren, hvor bøkene vil bli funnet igjen, som bestemmer hvordan de stilles opp.

Oppstilling er måten å organisere samlingen på fysisk på, og den må stilles opp slik at den blir synlig og gjenfinnbar. Det bibliotekarene er opptatt av, er at bøkene skal være synlige, at det skal være enkelt å finne fram til temaer brukerne er opptatt av, at temaer og bøker skal være gjenfinnbare. Dette betyr at også oppstillingen kan bli endret kontinuerlig, Hvis boka er «død» der den er plassert, kan bibliotekarene prøve ut om boka blir mer synlig hvis den plasseres et annet sted. De baserer seg på kunnskap om brukeren, og spør seg: «Hvilke lånere har vi? Hvor er det naturlig at de går?»

6.5.2. Kategorisering

Kategorisering er den metoden å stille opp på som skiller seg mest fra Dewey-oppstilling. Grunnene til at jeg har behandlet kategorisering såpass inngående, er både at dette er et område det er svært ulike holdninger til og erfaringer med, og jeg ville finne ut mer hvilken betydning Dewey har i en kategorisert samling.

Dewey kan ha ulike roller i en kategorisert samling. De som velger p kategorisere, gjør det fordi de mener det er lettere for brukerne å forholde seg til oppstilling etter inndeling i kategorier enn til oppstilling etter Dewey. bibliotekene som kategoriserer, beholder Dewey i katalogen, og i de fleste tilfellene i oppstillingen innenfor kategoriene. Alle informantene er enige i at det er viktig å beholde Dewey som en kontroll med kategoriene. Barnebøkene som er kategorisert beholder ikke alltid Deweynummeret på ryggen, men har en annen merking. Der bøkene i voksenavdelingen er kategorisert, står de oppstilt etter Dewey innen hver kategori, men er merket med farge eller et annet symbol, slik at man lett skal se hvilken kategori de tilhører. Unntaket her var bibliotek F, som opprinnelig kuttet ut å ha

Deweynummeret i hyllesignaturen og på ryggen, men baserte seg på en utstrakt bruk av kategorier og underkategorier med tilhørende merking. Systemet viste seg å bli vanskelig å følge opp, det ble vanskelig å bruke for nyansatte, de som jobbet med det følte at det ble kaotisk, og biblioteket er på vei tilbake til Deweyoppstilling. De hadde ikke fjernet Dewey som klassifikasjonsnummer i katalogen, derfor ble det mulig å starte arbeidet med å bringe bøkene tilbake til Deweyoppstilling.

To av bibliotekene, D og G, hadde kategorisert store deler av, eller hele samlingen. De fleste av bibliotekene hadde i større eller mindre grad kategorisert i hvert fall deler av barneavdelingen.

Informanten fra bibliotek C sa at hun ville kategoriserte barnebøkene hvis hun skulle jobbet lenger på biblioteket. Det er flere som trekker fram at Dewey ikke passer med hva barn spør etter, og at de derfor foretrekker å kategorisere barnebøkene. De fleste bibliotekene har f.eks. en kategori for barn som heter «Hest», og som omfatter både skjønn- og faglitteratur om hester og hestestell for barn. «Jord og himmel» er en annen kategori. Folkeeventyr og Kunsteventyr, som tilhører to ulike fagområder i Dewey, blir plassert i samme kategori.

Et kjennetegn på kategoriene, både for barn og voksne, er at de forandrer seg over tid. De endres etter hva folk spør etter, og etter litteraturbelegget. Kategorisering oppfattes blant tilhengerne som mer fleksibelt enn å stille opp etter Dewey. Emner det er lite bøker om, eller som ikke blir utlånt der de står, blir flyttet over til andre kategorier.

Bibliotek D begynte med kategorisering i forbindelse med at de fikk nye lokaler. Kategoriene ble laget på grunnlag av erfaringer med hva folk spør etter. De har først laget kategoriene, og siden sett hvilke bøker som passer inn i hver enkelt kategori. Dett betyr at det er områder som faller utenfor alle kategorier og bare blir stilt opp etter Dewey. I bibliotek D har de også plassert en del av faglitteraturen, f.eks. sportsbøker sammen uavhengig av om det er barne- eller voksenlitteratur.

Bibliotek G har en litt annen tilnærming til kategorisering. De har tatt utgangspunkt i Dewey, og deretter sett hvilke nummerspenn som passer i de enkelte kategoriene. «Vi bruker jo Bibbi-poster, så vi får Deweynumrene inn der. Og så ser vi da «Hvilket Deweynummer er det? Hvor passer det inn i kategorien vår? Hvor setter vi boka? Passer temaet til boka, til det den inneholder? Passer den virkelig på den kategorien, eller skal vi gjøre et unntak og sette den et annet sted?» Vi bruker Dewey som et styringsverktøy, men brukerne våre ser jo veldig lite til

Dewey, da.» (Guri) Hun sier også at hun tror bibliotekarene i G har blitt mer bevisst på Dewey som verktøy gjennom at de kategoriserer.

Måten bibliotekarene i G jobbet på da de startet opp med kategorisering, var at de først fant kategoriene, « Altså hva er det vi kan tenke oss at passer sammen? (..)Og så gikk det seg til etter hvert. Det var ikke noen sånn liste som var ferdig da vi begynte. Vi begynte med det vi var helt sikker på at vi ville ha. Vi ville ha Psykologi og Fysiologi sammen, f.eks., i Helse.» (Guri. «Det er jo Deweynummeret som bestemmer hvilken kategori det skal inn på, tenker jeg. Når de nå får ei bok som har 110, da., så går de inn på lista, hvis de ikke husker det, og så ser de at «den skal stå på livssyn», og da blir det det som kommer på 096-feltet, og så blir det merket som det. Så det er jo Dewey som er kvalifikatorene. Uten Dewey ville det vært veldig vanskelig.» (Guri).Dewey blir altså brukt som en kontroll på hvilken kategori en boka skal i.

6.5.3. Kritikk mot kategorisering

Hanne hadde erfaring med kategorisering fra tidligere arbeidsplass. Hun mente det var bra for brukerne, men at det kunne være vanskelig å finne konkrete bøker. Kategorisering skapte nye problemer, problemer som flere av de andre informantene også kom inn på:

Bibliotek I var i gang med å kategorisere, men gikk tilbake til Dewey-oppstilling. Grunnen var først og fremst at de så det ville ta mye tid, men også at faren var at de da lagde et nytt system de måtte følge opp. I følge Ida vil brukerne lære seg hvordan bøkene er stilt opp uansett.

Det samme var Frida opptatt av i forbindelse med flytting tilbake til Deweyoppstilling: «Jeg har ikke hørt noen vonde ord om at bøkene har havnet på Dewey. Folk finner emneområdene selv allikevel. For det havner jo på samme nummer det som handler om samme ting. Og da går de og titter, og «ja, der har vi hagebøker», og da går de og titter på det.»

Frida var også opptatt av at plassering i kategorier gjorde at folk «gresset» mindre i hyllene. De gikk rett til kategorien og så ikke det som var i tilstøtende fagområder. «Vi har en kategori som heter Dyr, og så har vi en kategori som heter Natur i barneavdelingen. Og da er det ofte det at folk blir så fokusert på den ene kategorien, så de tenker ikke på å titte p å Natur, for eksempel.at det kan stå noen bøker som kan handle om både Dyr og Natur som da kan ha havnet der, fordi det handler mest om Natur, f.eks., men også litt om Dyr. Så folk blir så veldig målbevisst, så de utelukker veldig mye»

Ett av problemene med kategorisering, hvis man ikke gjør som bibliotek G og bruker Dewey som utgangspunkt og kategoriserer alt, er at det blir grupper som faller utenom kategoriene og dermed blir gjemt bort. Dette var også en av grunnene til at bibliotek I, som hadde planer om kategorisering, gikk tilbake til hylleoppstilling etter Dewey.

Frida sier dette om det som falt utenom kategoriene på bibliotek F: «De hadde en kategori fra før, som het «annen faglig litteratur». Og der tror jeg alt havnet. For det er jo et veldig intetsigende navn også. Og der var det null system, utenom Dewey. For der var det sortert etter Dewey. Hvis du i det hele tatt skulle ha noen mulighet, for den kategorien var litt stor.»

Det med temaer som faller utenfor kategoriene blir også pekt på som et problem av Dora: «300-gruppa er stort sett ikke kategorisert, og der blir veldig mye bortgjemt». Dette er også ofte litteratur som er mye omtalt, men som altså kan bli usynlige hvis de ikke blir plassert i en kategori.

Et annet problem med kategorisering, er at ikke alle tenker likt. «Min verden og din verden blir jo forskjellig» (Frida). «Det blir jo sært hvis noen emner skal få litt ekstra. Hva med de andre da? Hvor langt skal man gå? Hvor? Det blir plutselig veldig mye jobb å gjøre hvis man skal tenke gjennom hele samlingen i kategorier, og det er ikke sikkert at alt er like logisk for alle heller.» (Ida)

Frida er også opptatt av at kategorisering kan gjøre det vanskelig for nyansatte: «Ja, det fungerte jo når vedkommende var kommet inn i kategoriene. Men bare det tok veldig lang tid. Og det er først nå jeg føler at jeg har kontroll på det som er igjen av kategorier og merking og det som henger igjen etter den perioden. Så det er jo det som er problemet, når det kommer noen nye, så bruker de så lang tid på å finne ut at den merkinga. Det betyr noe, mens en som er nesten helt lik, har en liten nyanseforskjell, den betyr noe helt annet, og det tar så lang tid.»

Bibliotekarene har ulike holdninger til kategorisering avhengig av hva de mener fungerer best for brukerne. Det vil si det er ulikt syn på om de mener brukerne forstår Dewey. Det som virker å være felles, er at bibliotekarene er enige om at det er viktig at Dewey ligger bak.

6.6. Holdninger til brukernes forståelse av Dewey

Funnene mine kan tyde på at synet på brukernes forståelse av Dewey-systemet henger sammen med synet på kategorisering vs Dewey-oppstilling. De som foretrekker å stille opp

etter Dewey, mener at brukerne lærer seg hvor bøkene befinner seg uansett, mens de som kategoriserer, har begynt med det nettopp av hensyn til brukerne,

Bibliotekarene i bibliotek A svarte slik da jeg spurte om de hadde noen oppfatning om hvorvidt brukerne skjønner systemet, i hvilken grad de bruker det, om det er noe interessant for dem?

«Jeg tror kanskje at hvis de har søkt opp en bok og ser at den står på 629 B, så finner de det fram, men jeg vet ikke om de forstår hva betydningen av tallet er» (Astrid)

«Det kommer vel litt an på hvor gode brukere av biblioteket det er og. Hvis de er her for første gang, så vet de jo ikke hvor tingene står. Det er helt naturlig, så man må på en måte trenes opp til å bli en god bibliotekbruker og. For å vite hvor ting er. Det er en del av det å få informasjonskompetanse også. Det er ikke bare å finne boka» (Aud).

Informanten fra bibliotek C sa at hun ville kategoriserte barnebøkene hvis hun skulle jobbet lenger på biblioteket. Det er flere som trekker fram at Dewey ikke passer med hva barn spør etter, at barn ikke forstår oppstilling etter Dewey, og at de derfor foretrekker å kategorisere barnebøkene.

Frida og Ida mener at brukerne blir vant til hvor bøkene står, og at de finner dem uansett.

Dora har erfaring med at brukerne ikke ser eller ikke skjønner hele tallkoden hvis de leter opp en bok i katalogen. F.eks. får hun ofte spørsmål om hvor b/bu-bøkene er. (Dette er noe som står på plasseringskoden i katalogen).

Blant informantene mine var det to som hadde erfaring med eller planer om selvbetjent bibliotek, dvs at biblioteket holder oppe selv om det ikke er noe personale der. De var derfor svært opptatt av og bevisst på at brukerne måtte klare å finne fram på egen hånd. Det som er interessant, er at også de hadde også ulikt syn på kategorisering vs Dewey-oppstilling:

Guri ser på kategorisering som et verktøy på veien mot et selvbetjent bibliotek: «Det skal være et gjenfinningssystem for oss også, men først og fremst skal det være et gjenfinningssystem for brukerne våre, og. Så er jo dette på en måte en vei mot selvbetjening. Så vi vet jo nå, at vi har et system som brukerne finner greit fram i.»

Bibliotek I kom til motsatt konklusjon. «Folk blir vant til at ting står på en bestemt måte, og så er det egentlig det samme for dem om det er Dewey som har bestemt det, eller om det er bestemt via en eller annen kategori. (..) Du bare husker i supermarkedet at der står lettmelken, og der står helmelken. Du setter deg ikke inn i systemet som har bestemt at der skal lettmelk stå, eller helmelk. Bare jeg vet hvor det er, kan jeg gå og finne det selv.» Hun mener at det er like enkelt for brukerne å finne fram i et Dewey-oppstilt bibliotek. Det det er snakk om, er å lære hva som finnes hvor.

6.7. Forholdet mellom formelle klassifikasjonskunnskaper og kunnskaper bygd på erfaring

6.7.1. Forståelse for Dewey som system

Alle informantene er enige om at det er viktig å ha formelle kunnskaper om Dewey som system hvis du jobber i et folkebibliotek. Det er viktig å forstå systemet, men det er ikke så viktig å kunne klassifisere selv.

Hvordan ting bør plasseres og stilles opp, læres gjennom erfaring, men det er viktig å ha en formell kunnskap for å forstå systemet og vite hvordan det kan utnyttes. Astrid, som tar bibliotekarutdanning etter å ha jobbet i mange år i biblioteket, sier at man nok lærer det man trenger i det daglige gjennom å jobbe i et bibliotek, men at skolen har hjulpet henne til å tenke mer kritisk over systemet, og til å forstå hvordan det fungerer.

Camilla sier at hun er glad for at hun skjønner systemet, at det gjør jobben mer interessant, og det gjør det lettere å hjelpe brukerne. Dora mener også at kunnskaper om klassifikasjon er nødvendig og nyttig

«Det hjelper meg jo til å se samlingen litt sånn tankemessig oppi hodet. Det er nå det ene, når jeg skal gå og finne ting, Sånn at jeg vet at hvis noe er klassifisert i 700, ja, da skal jeg dit.» (Ellen).

Frida oppsummerer forskjellen på sin kunnskap om Dewey og det en ufaglært har på denne måten: «Altså jeg kan se hvis det er noe feil. Hvis det er noe som er plassert feil, så kan jeg se det ganske fort. Ofte blir sånne feil fanget opp i skranken, når de da skal levere inn bøker og skal sette dem på plass igjen, så kommer de på hylla, så ser vi «Her står det masse bøker som

ikke passer til den boka jeg står med i hånda og skal sette på plass». Og da ser jeg det, at det nummeret der, er ikke det som skal stå her. Slike ting kan jeg fange opp med den utdannelsen jeg har, men det kan ikke de som er ufaglærte.»

Kunnskapen om Dewey gjorde også at Ellen hadde det grunnleggende på plass for å kunne åpne det helt nye biblioteket hun nettopp hadde begynt å jobbe i: «Og ja, men i og med at jeg kjente Dewey, da visste jeg det, at jeg kan åpne og slippe folk inn».

Ida, som ikke har grunnleggende bibliotekarutdanning selv, sier at hun hadde vært skeptisk til et bibliotek uten utdannede bibliotekarer.

Anne er opptatt av at man må kunne Dewey for å kunne gjøre lokale tilpasninger.

Hanne sier at hvis man ikke har Dewey « i bagasjen» skjønner man ikke logikken. Det er viktig med formelle kunnskaper i klassifikasjon: «Kunnskaper om klassifikasjon og katalogisering er det eneste som skiller vår yrkesgruppe fra andre».

Det å kunne utføre selve teknikken det er å klassifisere selv ble ikke sett på som så viktig. Anne sier at her er det er veldig stor forskjell på å jobbe på et stort og et lite bibliotek. På et lite bibliotek, hvor man stort sett kjøper poster fra BS, trenger man ikke å kunne klassifisere selv, men det er viktig å forstå hvordan det fungerer. Dora sier også at hun tror de færreste bibliotekarer er i stand til å bygge nummer. Det hun hovedsakelig bruker deweykunnskapen til, er å kontrollere om boka er plassert der den skal, og til å lage hyllemarkeringer.

Det er altså enighet om at det fortsatt viktig å ha kunnskaper om klassifikasjon hvis du jobber i et folkebibliotek. Det hjelper deg til å se helhet og sammenhenger. Det er ikke så viktig å tekniske klassifikasjonskunnskaper, f.eks. å kunne bygge et sammensatt nummer.

6.7.2. Erfaringsutveksling

Flere av bibliotekarene hadde jobbet på andre bibliotek tidligere, og de kom flere ganger inn på erfaringer fra andre steder når vi snakket om hvordan de betraktet de ulike spørsmålene vi tok opp i samtalene.

Ellen har jobbet et sted tidligere, hvor lokalsamlingen ble klassifisert. Hun sa det var forvirrende å forholde seg til at den ikke blir det på den nye arbeidsplassen.

Anne bruker litt Dewey i søk, men tror det er noe som henger igjen etter tida på den tidligere arbeidsplassen. Hun er også den som er mest skeptisk til at biblioteket har gått bort fra å stille opp biografier for seg selv, erfaringene fra tidligere gjorde henne positiv til en egen biografioppstilling,

Camilla sier at de hadde kategorier for barn der hun jobbet før, og at hun likte det mye bedre, og at hun ville satt i gang med dette på biblioteket hun jobber nå, hvis hun ikke bare hadde vært vikar.

Ida hadde erfaring fra et bibliotek som kategoriserte barneavdelingen, og det var mye disse erfaringene som hadde gjort henne skeptisk til kategorisering i bibliotek .

Hanne bygde også på tidligere arbeidserfaringer som begrunnelse for at hun var skeptisk til kategorisering.

De færreste av bibliotekene hadde noe samarbeid med andre bibliotek når det gjaldt klassifikasjonsspørsmål. Noen nevnte at de kunne ha uformelle diskusjoner med andre bibliotek om dette, men at det ikke var tema for formelle diskusjoner. Bibliotek D var i ferd med å inngå et samarbeid om katalogen med nabokommunen, og bibliotek G, som har slått seg organisatorisk sammen med andre bibliotek i regionen, har felles katalog som mål.

Flere av bibliotekene nevnte også at de så hvordan andre bibliotek hadde klassifisert hvis de var i tvil.

6.8. Holdninger til hensikten med Dewey

I løpet av intervjuene stilte jeg et åpent spørsmål om hvilke tanker informantene gjorde seg om hensikten med Dewey for et folkebibliotek.

Samtalen mellom informantene i Bibliotek A kan oppsummere utsagnene om Deweys funksjon på en fin måte:

«Det er brukerne, det er folk som kommer til biblioteket, som må finne fram film, bøker eller annet. Det er det som er poenget med å bruke Dewey» (Are) «Ja, jeg tenker mest på det som et gjenfinningssystem, rett og slett». (Anne). «Jeg tenker også i forhold til plassering, at vi også finner igjen, ikke bare brukerne Hvis ikke brukerne finner det, er det viktig at vi finner det, så plassering (..). (Aud)».

Camilla: «Men det må jeg si, jeg bruker jo Dewey veldig lite. Bortsett fra akkurat når du skal hente en bok, og det er jo et greit system sånn for å hente og finne, men ellers så tenker jeg jo ikke mye Dewey sånn i hverdagen.» I: «Men det er der som et system, ikke sant?» Camilla: «Ja, det er jo det, og hvis ikke hatt det, måtte vi hatt et annet. Ellers hadde vi ikke funnet igjen bøkene.»

Det er også viktig å komme til et system som finnes der fra før. Ellen, som er nyansatt biblioteksjef i et helt nytt lokale sa det slik: «Alle bøkene lå pakket ned og kunne pakkes opp og settes rett på hylla. Godt å komme til et system som fins der fra før.» Hun sa også: «Og så er det jo et system som på en måte er gitt på forhånd for meg, sånn at jeg kan få lov til å gjøre det sånn, og så kan jeg finne andre løsninger etter hvert. Det er ikke så lett å komme opp med andre løsninger med en gang, for det hadde jeg ikke klart. Sånn at det gir jo litt spillerom. Og jeg kan senke skuldrene litt i forhold til OK, nå finner jeg det, og så kan jeg gjøre noe morsomt senere, når jeg får litt oversikt. Da kan man jo liksom likeså godt ha Dewey som noe annet.»

Berit legger spesielt vekt på at det er viktig med et felles system i og med at bibliotekene er en del av et nettverk: «Og det som er viktig, er at vi er en del av et nasjonalt og internasjonalt nettverk. At det skal kunne gå an å plukke ut tingene våre og bruke det til hva som helst hvor som helst og når som helst, og da må du jo ha en felles struktur.» (Berit)

Det at det er et felles system, blir også betraktet som viktig av hensyn til brukerne. Mange bruker ulike bibliotek, og da er det viktig at de kan kjenne igjen en grunnstruktur. Uten et felles system, ville det blitt vanskelig for brukerne å gå fra ett bibliotek til et annet.

«Det som er fordelen med Dewey, er jo at du har et felles utgangspunkt. Ellers hadde det blitt veldig personavhengig, da. Og om det heter Dewey eller noe annet, er kanskje ikke så viktig, da. Så lenge vi har et samarbeid om det» (Berit).

Dewey blir betraktet som et verktøy som hjelper til med å formidle og finne igjen bøker. En viktig side ved dette, er at det er et system alle bruker og kjenner. Bibliotekarere som skifter jobb, kommer til et system de kjenner fra før. Brukerne kan enkelt gå fra bibliotek til bibliotek når systemet er gjenkjennelig. Det å bruke samme system, letter samarbeid og utveksling av poster mellom bibliotek. Det er ikke så viktig at det er Dewey som er systemet, det er det at det finnes et felles system alle kan kjenne seg igjen i, som er det viktige.

7. Analyse og sammenfatning

I dette kapitlet vil jeg diskutere funnene mine i forhold til problemstillingen min: «Hvordan fungerer Dewey som system i små og mellomstore norske folkebibliotek?» og i lys av teori. Undersøkelsene jeg har omtalt i forskningskapitlet mitt har jeg trukket inn i den grad de har vært relevante. Analysen er strukturert etter forskningsspørsmålene. I teorikapitlet diskuterte jeg om jeg kunne undersøke Deweys funksjon i folkebibliotekene i lys av teori om grenseobjekter, om og hvordan klassifikasjonssystemet kan fungere som et objekt som kan skape forståelse på tvers av ulike praksisfellesskaper eller sosiale verdener, og hvordan det kan brukes til ulike formål.

7.1. Hvilken rolle har Dewey i bibliotekets ulike funksjoner?

Det første spørsmålet stilte jeg for å finne ut hvilke praksisfellesskaper eller sosiale verdener Dewey brukes innen, og hvilken rolle de hver for seg og sammen kan spille som grenseobjekter. Bibliotekarene som har vært med i min undersøkelse klassifiserer svært lite selv, og de bruker stort sett klassifikasjon fra Biblioteksentralen. Denne klassifikasjonen fungerer som en standard for de aller fleste folkebibliotekene. En standard er i følge Star en type objekt som kan fungere som et grenseobjekt, og som kjennetegnes av at den tilpasses lokale rutiner, som igjen fører til endringer (Star, 2010, s. 6).

7.1.1. Sentral klassifikasjon som grunnlag for gjenbruk og samarbeid innen nettverket av bibliotek =

Bibliotekarene som var med i min undersøkelse er opptatt av at de er med i et nettverk av bibliotek, og at lik klassifikasjon er viktig, da det kan danne grunnlag for gjenbruk og samarbeid i et biblioteknettverk. Det at klassifikasjonen kan gjenbrukes, gjør at bibliotekarene slipper å gjøre om igjen det andre har gjort før. Lik klassifikasjon sikrer også at det blir enklere å lage framtidige sluttbrukertjenester basert på klassifikasjonsnumre.

Bibliotekarene sier at de i liten grad endrer i klassifikasjonsnumrene fra Biblioteksentralen selv om de ikke er enige. På denne måten kan vi si at denne klassifikasjonen fungerer som et

grenseobjekt. Klassifikasjonen kan fungere som et grunnlag for samarbeid uten at det er enighet om innholdet, og det kan fungere som en kilde for gjenbruk.

Flere av bibliotekarene framhever at det er viktigere å følge en standard som muliggjør utveksling og samsøk enn å holde på sine egne særregler. Det at klassifikasjonen bare blir gjort en gang blir også framhevet som viktig, det er ikke hensiktsmessig å bruke tid på noe som allerede er gjort. Dette samsvarer med det som kom fram i «Den svenska bibliotekssektorns synsätt på en övergång till SAB-systemet och DDC » (Bauer, 2010, s. 32-35) en masteroppgave om sosiale diskurser når det gjaldt argumentasjonen for overgang til Dewey i Sverige. Her ble det avdekket at det var et dominerende rasjonelt syn på klassifikasjon. Nytteverdien og det økonomisk rasjonelle var det viktigste. Nasjonalbibliotekets argumentasjon for norsk WebDewey går langs de samme linjene. (Nasjonalbiblioteket,2009).

Det kan altså også se ut til at det Unni Knutsens masteroppgave fra 2007 avdekket, om at det var behov for å tilpasse klassifikasjonen fra Biblioteksentralen til den lokale praksisen (Knutsen, 2007, s.42), har endret seg. Det at svarene avviker i de to undersøkelsene kan også være fordi Knutsen også hadde med store bibliotek i undersøkelsen sin. Det er mulig at større bibliotek bruker Dewey mer i søk, og derfor har mer behov for å beholde tidligere praksis også når det gjelder klassifikasjonsnummeret. Det er også mulig at bibliotekarene i Knutsens undersøkelse ikke tydelig nok skilte mellom klassifikasjonsnummer i katalogen og klassifikasjon i oppstilling.

7.1.2. Dewey til formidling av fysiske samlinger – oppstilling

Biblioteksentralens klassifikasjon, fungerer altså som en standard. Det som ifølge Star (Star, 2010, s. 605)) kjennetegner en standard, er at den begynner å synke inn i infrastrukturen, hvor den blir gjenstand for endringer og tilpasninger. Det er slik jeg her vil forstå som skjer når oppstillingen avviker fra klassifikasjonsnummeret.

Samtidig som at bibliotekarene er opptatt av at klassifikasjonen må være lik fra bibliotek til bibliotek for å fungere i et nettverk av bibliotek, er de opptatt av å hva som fungerer best for brukerne av deres bibliotek. De er ikke alltid enige i hvordan Biblioteksentralen har

klassifisert, men de tilpasser klassifikasjonen til lokale behov på andre måter enn å endre i selve klassifikasjonsnummeret..

Det som praktisk kan lette denne tilpasningen, er at klassifikasjonsnummeret opptrer i to ulike felter i marcformatet: Som klassifikasjonsnummer og som hyllesignatur. Dette skillet er med på å gjøre bruken av systemet fleksibelt på et praktisk plan. Det går an å beholde klassifikasjonsnummeret, samtidig som det blir endret i hyllesignaturen. Noe annet som øker fleksibiliteten, er at Biblioteksentralen i stor grad bruker flere klassifikasjonsnumre på bøkene sine. Dette betyr at Biblioteksentralens klassifikasjon kan brukes lokalt slik det fungerer best for biblioteket, samtidig som det er ett nummer som brukes som fellesnummer, som kan brukes ved utveksling av poster og i fellesløsninger. Det fungerer i ulike sosiale verdener, og det forstås og brukes uten at det er enighet om bruken. Det fungerer som et grenseobjekt

Oppstillingen kan avvike i større eller mindre grad fra klassifikasjonsnummeret.

Bibliotekarene er opptatt av at oppstillingen skal fungere som et verktøy for formidling. Når systemet skal brukes, blir det endret slik at det passer med det bibliotekarene gjennom erfaring har kommet fram til at er brukernes behov. Hylleoppstillingen blir formet av den sosiale verdenen, eller praksisfellesskapet, den foregår innen. Deweyklassifikasjonen blir brukt av alle folkebibliotekene, men i praksis kan de brukes fleksibelt.

Samtidig som Dewey blir beholdt som en standard, varierer oppstillingen i forhold til hvilke erfaringer bibliotekarene har. Dette kan beskrives som at klassifikasjonens innhold blir brukt og kan brukes forskjellig av forskjellige praksisfellesskap, eller sosiale verdener. Disse endringene forblir lokale, eller utveksles mellom ulike bibliotek, de når sjelden fram til dem som jobber med klassifikasjon eller utvikler tjenester på det bibliografiske området sentralt. De som jobber med klassifikasjon sentralt, har den formelle kunnskapen, de har ikke kunnskap om brukerne.

Dels avviker den lokale oppstillingen fra klassifikasjonsnummeret fra Biblioteksentralen gjennom at det blir kuttet i lange numre, eller ved at et alternativt nummer blir brukt som hovednummer. Dels avviker oppstillingen ved at strukturen kan bli brutt gjennom utskilling av enkelte fagområder eller gjennom kategorisering av deler av eller hele samlingen.

Deweynummeret beholdes allikevel i katalogen og på hylla innen kategoriene eller de utskilte fagområdene. Bibliotekarene som har valgt å kategorisere, er opptatt av at Dewey må beholdes i katalogen og innenfor kategoriene. I biblioteket der deweynummeret ikke ble

beholdt som hyllemerking innen kategoriene,, fungerte ikke gjenfinningen. Et av kjennetegnene ved hvordan en infrastruktur fungerer, er at den blir synlig når den bryter sammen (Bowker & Star, 1999, s. 35, Star, 2010, s. 611). Dewey fungerer som et grenseobjekt, som skaper forståelse på tvers av ulike sosiale verdener. Brukerne har behov for å finne litteraturen de er interessert i, oppstillingen er dermed en del av formidlingen. Når systemet skal brukes, blir det endret slik at det passer med brukernes behov. Bibliotekarene er opptatt av hva som passer for deres brukere, og de har kjennskap til brukerne. De bruker her den tause kunnskapen de har om brukerne.

7.1.3. Dewey som gjenfinningssystem i katalogen.

I undersøkelsen min begrenset jeg meg til å spørre hvordan de brukte den lokale katalogen i søk, jeg spurte ikke hvordan de brukte katalogen til søk på emner i forhold til Google-søk, f.eks. Svarene jeg fikk, tyder på at bibliotekarene bruker Dewey lite til emnesøk i katalogen. En av bibliotekarene oppgir at hun bruker Dewey i søk, men at dette er noe som henger igjen fra den gangen hun jobbet på et større bibliotek. De oppgir at de får få referansespørsmål, samlingene er små, og bibliotekarene vet stort sett hvor bøker om de ulike emnene er. Hvis de søker etter emner, søker de i fritekst eller emneord. Dette kom også fram i den kvalitative undersøkelsen Unni Knutsen utførte for Nasjonalbiblioteket, og som det ble referert i artikkelen «Bruk av Dewey i norske bibliotek (Knutsen & Rype, 2012, s. 37). Det bibliotekarene bruker katalogen til i forbindelse med Dewey, er for å sjekke hvis det er tvil om hvor en bestemt bok er plassert. Dewey blir også brukt en del til videresøk på emner.

Et annet aspekt ved dette, er at bibliotekarene indirekte søker på Dewey når de søker på Biblioteksentralens emneord. Dette er noe det også kunne vært interessant å undersøke, men det ligger utenfor det jeg bestemte meg for å ta opp i min oppgave.

Som et verktøy for søk i katalogen, syns jeg det er vanskelig å analysere Dewey som grenseobjekt. Her ser det ikke ut til at det har nok kjennetegn som gjør at det kan fungere på tvers av ulike forståelser. Dette kan både ha noe med at bibliotekarene jeg snakket med jobber i så små bibliotek at de kjenner samlingen og ikke har særlig behov for emnesøk lokalt, men også at biblioteksystemene i liten grad legger til rette for at Dewey f.eks, kan brukes til browsing og navigering.

7.1.4. Dewey som gjenkjennelig struktur.

Da jeg stilte spørsmålet mitt om «hensikten med Dewey», var flere av bibliotekarene av systemets mer systemets mer usynlige funksjoner. Det at bøkene var klassifisert etter Dewey fra før, gjorde at Ellen som nyansatt kunne åpne et nytt bibliotek, det var der som et gitt system. Det ble framholdt at det er viktig for brukerne å ha et system de kjenner seg igjen i når de kommer til et nytt bibliotek. Det å kjenne systemet gjør det også enklere å begynne i ny jobb. Bibliotekarene var ikke spesielt opptatt av Dewey som system i selv, om det var bedre eller dårligere enn andre systemer, det viktige er at det finnes der som en gjenkjennelig struktur. Disse «usynlige» funksjonene Dewey har her, mener jeg kan ses på som grenseobjektsfunksjoner.

7.1.5. Oppsummering

Klassifikasjonssystemet har egenskaper som gjør at det kan skape forståelse mellom ulike sosiale verdener eller praksisfellesskaper. Det kan brukes og forstås av flere sosiale verdener selv om det ikke er enighet om bruken. Det fungerer som en standard og grunnlag for gjenbruk og samarbeid i et biblioteknettverk, samtidig som det fungerer som et system for formidling av fysiske samlinger innen det enkelte biblioteket. Det fungerer som et grenseobjekt ved at det blir brukt av ulike sosiale verdener, og på ulik måte, og til ulike formål. Men det fungerer ikke like godt i alle sammenhenger, f.eks. i emnesøk i katalogen.

7.2. Hvordan er forholdet mellom Dewey som system og brukernes behov?

I det første forskningsspørsmålet mitt konkluderte jeg med at Dewey kunne fungere i ulike «sosiale verdener» og til ulike formål. Her vil jeg se nærmere på hvordan Dewey blir tilpasset til ulike praksisfellesskaper eller sosiale verdener på, hva som blir gjort for å skape sammenfall («coherence» eller «convergence») mellom Dewey og de som skal bruke systemet. Hvordan skapes forståelsen? Hvordan skjer tilpasningen?

Samtidig som Dewey blir beholdt som en standard som letter gjenbruk og samarbeid i et biblioteknettverk i katalogen, varierer oppstillingen i forhold til hvilke erfaringer

bibliotekarene har. Dette kan beskrives som at klassifikasjonens innhold blir brukt og kan brukes forskjellig av forskjellige praksisfellesskap eller sosiale verdener.

Måten klassifikasjonen blir brakt i overensstemmelse med brukernes behov, eller den sosiale verdenen brukerne utgjør (her syns jeg det blir vanskelig å bruke betegnelsen praksisfellesskap) er ved hjelp av ulike tilpasninger av oppstillingen. Denne tilpasningen, eller overføringen, gjøres ved at oppstillingen av bøkene i større eller mindre grad avviker i fra ren oppstilling etter Dewey. Denne tilpasningen kan foregå på flere måter. Det kan også beskrives som at lokale rutiner og tilpasninger er reifisert kunnskap (Wenger, 2004). Bibliotekarene nedfeller den tause kunnskapen, eller erfaringskunnskapen de har fått i kontakt med brukerne i lokale rutiner for oppstilling.

Noe de fleste bibliotekarene oppgir, er at de kontinuerlig endrer i hylleoppstillingen, Hvis boka er «død» der den er plassert, kan bibliotekarene prøve ut om boka blir mer synlig hvis den plasseres et annet sted. De baserer seg på kunnskap om brukeren. En annen måte bibliotekarene tilpasser systemet til brukernes behov, er ved å kategorisere hele eller deler av samlingen. Noen av bibliotekene hadde kategorisert hele samlingen, noen hadde kategorisert deler av den, to av bibliotekene hadde begynt på eller gjennomført kategorisering og gått tilbake til ren Dewey-oppstilling. Det var vanskelig å finne fellestrekk ved de som var for, evt. i mot kategorisering. Det som var felles for alle bibliotekarene, var at standpunktet for eller mot kategorisering var basert på hva de mente fungerte best for brukerne. De bibliotekene som ikke kategoriserer begrunner dette delvis med at det skaper nye problemer, hvem skal bestemme hvilke kategorier man skal ha? En av dem mente at det gjorde at brukerne «gresset» mindre, at de ble for bundet til kategoriene, og ikke fant bøker de ikke egentlig hadde lett etter.

I masteroppgaven «Alternativa hylluppställningar» (Olsson og Olsson, 2002) viser resultatene at endringene i hylleoppstillingen ofte innebærer at bibliotekarene prøver seg fram til noe som fungerer for bibliotekets egne brukere. Motivet er det samme som for bibliotekarene jeg intervjuet: De endrer i oppstillingen for å finne fram til løsninger som gjør at brukerne fram.

Det er forskjeller mellom bibliotekarenes holdninger til hvordan oppstillingen best stemmer overens med brukernes behov. Det som er felles for alle måtene å stille opp bøkene på, er at Dewey allikevel blir brukt som system. Det fungerer som et grenseobjekt på den måten at det bidrar til en felles forståelse, men at det allikevel kan tilpasses ulike sosiale verdener.

Det som er interessant, er at bibliotekarene kommer til ulike konklusjoner i synet på hvordan oppstillingen best kan fungere, basert på erfaringer. Hva bibliotekarene mener er best, baserer seg på erfaring med hva som fungerer best for brukerne. Det er vanskelig å finne noe mønster i forhold til erfaring, alder, eller størrelse på biblioteket.

Det er viktig å presisere at jeg snakker om oppstilling i det fysiske biblioteket. Jeg vil sammenligne det å endre i hylleoppstilling med Albrechtsen og Jacobs artikkel «The dynamics of classifications systems as boundary objects for cooperation in the electronic library» (Albrechtsen og Jacobs, 1999). De tok her utgangspunkt i to danske folkebiblioteksdata-baser og så hvordan klassifikasjonsstrukturer kunne fungere som felles grenseobjekter i de to basen. De fikk bibliotekarer til å lage inndelinger basert på deres erfaringer med brukerne, De kom fram til at det burde tillates fleksible strukturer, strukturer som tillater at brukerne tenker på forskjellig måte. Dette er ikke helt sammenlignbart, da de snakker om gjenfinning i digitale bibliotek, men jeg mener allikevel dette har overføringsverdi. Og jeg tenker at dette er verdifullt å ta med seg som kunnskaper som forklaringer på hvorfor Dewey ikke fungerer så bra i katalogen. Her mangler systemet fleksibiliteten som skal til for at det blir forståelig og i samsvar med brukernes behov.

7.3. Hvordan er forholdet mellom betydningen av kunnskaper om klassifikasjon og kunnskaper om brukerne?

Bibliotekarene jeg intervjuet var ikke så opptatt av Dewey som system, de var mer opptatt av hvordan det fungerer i forhold til formidling av samlingen. Hensikten med klassifikasjon er at den skal være en hjelp til synliggjøring, gjenfinning og formidling av bøkene. Utsagnene om og strategiene for oppstilling viser at det er hensynet til brukerne som er viktig. Dewey er et nyttig verktøy i den grad det tjener formidlingen. Det at bibliotekarene avvek fra oppstilling etter Dewey, oppfattet jeg som strategier for å bringe klassifikasjonssystemet i takt med brukernes behov. Dette blir også underbygd av det bibliotekarene sa om hensikten med Dewey: Hensikten er gjenfinning og synliggjøring. For bibliotekarene er det kunnskapen om brukerne som er avgjørende for hvordan de bruker systemet.

Wenger beskriver de prosessene som foregår mellom mennesker i en organisasjon som en dualitet mellom *deltakelse* og *reifikasjon*. (Wenger, 2004) Reifikasjon, eller tingliggjøring, er det å gjøre den tause kunnskapen eksplisitt. Taus kunnskap i denne sammenhengen definerer

jeg som den kunnskapen bibliotekarene får gjennom kontakten med brukerne, i det daglige arbeidet i biblioteket. Både klassifikasjonsskjemaer og rutiner for måter å stille opp bøkene i et bibliotek på, er reifisert kunnskap eller reifikasjoner. Reifikasjon er det å gjøre et abstrakt begrep til et konkret objekt. En annen måte å forklare det på, er å gjøre den tause kunnskapen eksplisitt. Dette gjøres ved å skrive ned prosedyrer, regler, klassifikasjonsskjemaer. Eller det kan gjøres ved å utarbeide måter å stille opp bøkene på basert på erfaringer med brukerne,. Det er det samme Star beskriver som at et system ellet en standard blir en del av infrastrukturen, blir den blir «embedded in routines». Disse i sin tur blir gjort implisitte, de synker inn i bibliotekets rutiner som en del av kunnskapen man ikke tenker over. Det blir en del av de usynlige strukturene.

Endringer i selve deweyssystemet på sentralt nivå tror jeg dette også kan beskrives som en reifikasjon. Endringene skjer som følge av at det blir behov for utvidelser fordi det oppstår nye fenomener eller normer og maktforhold endres og fører til behov for nye inndelinger. I prinsippet er det det samme som skjer ved lokal bruk av systemet, bortsett fra at her skjer ikke endringene i systemet, men i oppstillingen. Hvis klassifikasjonen fungerer dårlig med det brukerne spør etter, endrer de i måten å stille opp på. Det er også dette som skjer når bibliotekarene bestemmer seg for å kategorisere, de baserer seg på den kunnskapen de har om brukerne, hva brukerne spør etter, erfaringer med hvordan de finner fram.

Bibliotekarene har ulikt syn på om de mener brukerne forstår Dewey. Det er dette som ligger til grunn for synet på kategorisering. Det er bibliotekarene som ikke kategoriserer, eller som har dårlige erfaringer med det, som mener at brukerne finner like godt fram ved hjelp av Dewey. De sistnevnte peker på at brukerne kanskje ikke forstår systemet, men de lærer seg hvor bøkene står. En av dem peker også på at det har noe med opplæring, eller trening til å bli en god bibliotekbruker å gjøre også.

Når det gjelder formell Deweykunnskap, er informantene enige i at den er viktig. Det å kunne det tekniske med å konstruere et Deweynummer, er ikke så viktig. Det som er viktig å forstå systemet for å vite hvordan man kan utnytte det. Noen peker også på at kunnskaper i katalogisering og klassifikasjon er det som skiller bibliotekarers yrkesrolle fra andres. Undersøkelsen ” Klassifikation och ordning” (Petersson, 2011, s. 39-41) viser at særlig folkebibliotekarene han intervjuet, mente at klassifikasjon var en viktig del av

yrkesidentiteten. Det som gjør at dette ikke er helt sammenlignbart med min undersøkelse, da han intervjuet bibliotekarer ved bibliotek som var så store at bibliotekarene klassifiserte selv.

Bibliotekarene trekker i stor grad på erfaringer fra tidligere arbeidsplasser når de argumenterer for syn på ting. Det det imidlertid er lite av, er at klassifikasjonsspørsmål og spørsmål om oppstilling sjelden eller aldri er tema for f.eks. regionale møter. De som hadde hatt kontakt med andre i denne forbindelsen, var bibliotekarene som kategoriserer. Det kan se ut til at bibliotekarene i liten grad utnytter potensialet som praksisfellesskap når det gjelder spørsmål om klassifikasjon. å.

Kunnskapen bibliotekarene får gjennom praksis blir i liten grad tilført de som jobber med klassifikasjon sentralt. De prøver i liten grad forsøk på å endre systemet i seg selv, f.eks. i form av å protestere eller komme med forslag til Biblioteksentralen. Det ser altså ut til at Dewey fungerer i to ulike sosiale verdener: Biblioteksentralen, der klassifikasjonen blir utført, og de lokale bibliotekene, der klassifikasjonen blir tilpasset lokale behov, og det er liten samordning mellom disse. Dewey fungerer allikevel som et grenseobjekt.

8. Konklusjoner og forslag til videre arbeid

Det å analysere hvordan Dewey fungerer ut fra et perspektiv på Dewey som grenseobjekt har hjulpet meg også til å se de mer «usynlige» funksjonene Dewey har, f.eks. viktigheten av å ha et system som både bibliotekarer og brukere kjenner igjen. Det å analysere Dewey på denne måten, har også hjulpet til å se hvilke sammenhenger det ikke fungerer bra, f.eks, i søk i katalogen.

Funnene mine tyder på at klassifikasjon fortsatt er viktig for det fysiske biblioteket. Det hjelper til med å formidle samlingen, og det fungerer som en felles standard. Det ses på som nødvendig for å sikre kontroll og kontinuitet både for samlinger, ansatte og brukere.

Når det gjelder forslag til videre arbeid, har jeg delt det inn i : 1. Forslag til utvikling av tjenester og 2. Forslag til videre forskning.

1. Utvikling av tjenester

Det at bibliotekene ikke endrer i klassifikasjonsnummeret fra Biblioteksentralen, gjør at bibliotekene i stor grad har felles klassifikasjon, noe som kan bidra til god kvalitet på mulige framtidige sluttbrukertjenester basert på Dewey. Det er i den forbindelsen viktig at alle bibliotek får anledning til å basere seg på felles katalogposter.

Ett deweynummer kan bestå av mange ulike fasetter, ett nummer kan uttrykke mange aspekter av et emne. Dette gjør at Dewey kan brukes fleksibelt. Både WebDewey og marcformatet legger nå bedre til rette for å utnytte de ulike fasettene i deweynumrene. Det betyr at fleksibiliteten i deweyssystemet kan utnyttes bedre, og Dewey kan bli et bedre verktøy også lokalt. Jeg mener at undersøkelsen min viser at Dewey også i framtida kan bli et godt verktøy også for de mindre folkebibliotekene hvis denne fleksibiliteten utnyttes.

Kunnskapen bibliotekarene har om de lokale brukerne blir nedfelt i lokale rutiner for oppstilling. Det er lite samarbeid om klassifikasjonsrutiner, kanskje det burde legges til rette for mer samarbeid om dette, og også å legge bedre til rette for tilbakemeldinger fra lokale bibliotek til Biblioteksentralen og Nasjonalbiblioteket?

Min oppgave dreier seg bare om hvordan Dewey fungerer i formidlingen i det fysiske biblioteket. Kan noen av funnene overføres til utvikling av tjenester i et digitalt bibliotek?

2. Forslag til videre forskning.

En stor begrensning ved oppgaven min, er at jeg ikke satt funnene mine inn i en teoretisk profesjonssammenheng. Jeg har ikke satt dem inn i en teoretisk sammenheng som forteller noe om betydningen av kunnskapen om klassifikasjon og kunnskap om brukerne. Funnene mine kunne muligens brukes av andre som ønsker å forske videre på dette.

Jeg tror også funnene kan brukes i forskning om hvordan universelle klassifikasjonssystemer fungerer lokalt.

9. Litteratur

- Albrechtsen, H., og E. K. Jacob (1998). *The dynamics of classification systems as boundary objects for cooperation in the electronic library*. Library trends (47, 2), 293-310. Hentet fra https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/8212/librarytrendsv47i2h_opt.pdf?sequence=1
- Bauer, Cynthia (2010) *Den svenska bibliotekssektorns synsätt på en övergång till SABsystemet och DDC : en diskursanalys*. Borås: Högskolan i Borås. (Magisteruppsats i biblioteks- och informationsvetenskap vid biblioteks- och informationsvetenskap/Bibliotekshögskolan; 2010:7) (2010-08-21). Hentet 6. desember 2014 fra <http://bada.hb.se/bitstream/2320/6165/1/10-7.pdf>
- Borås Academic Digital Archive (BADA) (udatert). Hentet 16. desember 2014 fra <http://bada.hb.se/>
- Bowker, G. C. og S. L. Star (1999). *Sorting things out. Classifications and its consequences* Cambridge, Massachusetts: MIT, 1999.
- Dewey, Melvil (1995) *Deweys desimalklassifikasjon*. 4. norske forkortede utgave ved Caroline Smedal Haslund. Revidert opplag. Oslo: Norsk bibliotekforening.
- Dewey, Melvil (2002) *Deweys desimalklassifikasjon*..5. norske forkortede utgave ved Isabella Kubosch. Oslo: Nasjonalbiblioteket.
- European Dewey Users Group. (udatert). *Welcome*. Hentet 13. november 2014 fra <http://www.slainte.org.uk/edug/>
- Genz, R. (1994) *Kategorisering: prosjekt eller prosess?* Oslo: Biblioteksentralen
- Hansson, J. (1999). *Klassifikation, bibliotek och samhälle: En kritisk hermeneutisk studie av «Klassifikationssystem för svenska bibliotek»*. Göteborg, Valfrid./Bibliotekshögskolan i Borås
- Hjørland, B. (2002). Epistemology and the socio-cognitive perspective in information science. I Journal of American society for information science and technology (53)(4), 257-270.

- Jansen, E.H. *Let's talk about the NOC: A study of standard classification in social context*. Hentet 11. November 2014 fra <http://ils.unc.edu/~wildem/ASIST2014/HourihanJansen.pdf>
- Johannessen, A., Tuft, P.A. & Christoffersen, C. (2010) *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*, 4. utgave. Oslo: Abstrakt.
- Knutsen, U., og Rype, I. (2012). Bruk av Dewey i norske bibliotek. *Bok og bibliotek*, (4), 36-37.
- Knutsen, U. (2007). *Ut og stjele poster. Effektivitet og rasjonalitet i folkebibliotekenes katalogarbeid*. Masteroppgave ved JBI. Hentet 6. desember 2013 fra <http://hdl.handle.net/10642/315>
- Kvale, S. og Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. 2. utg. Oslo: Gyldendal
- Library Trends (1998). 47, 2
- Nasjonalbiblioteket (2009, 11. juni). *Bibliografisk plan: Beslutning om oppfølging eller endring*. Oslo: Nasjonalbiblioteket. Upublisert.
- Nasjonalbiblioteket. (2012) *Folkebibliotekstatistikk*. Hentet 14. desember 2014 fra <http://www.nb.no/Bibliotekutvikling/Tall-og-fakta/Statistikk-for-norske-bibliotek/Folkebibliotek>
- Nasjonalbiblioteket (udatert). *Norsk komité for klassifikasjon og indeksering. Mandat*. Hentet 16. november 2014 fra <http://www.nb.no/Bibliotekutvikling/Kunnskapsorganisering/NKKI/Mandat>
- Nilssen, V. (2012). *Analyse i kvalitative studier: Den skrivende forskeren*. Oslo, Universitetsforlaget.
- Norsk komité for klassifikasjon og indeksering (2008). *(Utredningen om) Nasjonale konsekvenser av en overgang til webDewey*. Hentet 12. desember 2014 fra <http://www.nb.no/Bibliotekutvikling/Kunnskapsorganisering/WebDewey/Presentasjoner-og-artikler>
- Norsk webDewey. (udatert). Hentet 12. desember 2014 på <http://www.nb.no/Bibliotekutvikling/Kunnskapsorganisering/WebDewey>
- Olsson, A. og Olsson, K. (2007) *Alternativ hylluppstilling: En undersökning av hylluppstilling och biblioteksmiljö på Västerviks stadsbibliotek*. Borås: Högskolan i Borås. <http://bada.hb.se/bitstream/2320/881/1/02-33.pdf> Online Computer Library Center. [OCLC] (udatert) *Introduction to the Dewey Decimal Classification* (OCLC)

Hentet 13.11. 2014 fra

<http://www.oclc.org/content/dam/oclc/dewey/versions/print/intro.pdf> (

Online Computer Library Center.(OCLC)(udatert) *Introduction to the Dewey Decimal Classification* (OCLC) Hentet 13.11. 2014 fra

<http://www.oclc.org/dewey/features.en.html>

Petersson, Johan (2011). *Klassifikation och ordning : En studie av klassifikasjonssystemets roll i bibliotekarens arbete*. Høgskolan i Borås. Hentet 2. november 2013 fra

http://bada.hb.se/bitstream/2320/9802/1/11_40.pdf

Star, Susan Leigh (2010) This is not a boundary object . *Science, technology & human values*. (35)(5), 602-617f

Star, S.L. og Griesemer, J. (1989). Institutional ecology, "translations" and boundary objects: amateurs and professionals in Berkeley's Museum of Vertebrate Zoology. *Social Studies of Science* 19(3): 387-420

Svanberg, Magdalena (2006). *Övergång till Dewey Decimal Classification: Vad skulle det innebära?: Delstudie 3 i katalogutredningen*. Kungl. Biblioteket. Hentet 12. desember 2014 fra

<http://www.kb.se/om/projekt/avslutade-projekt/katalogutredning/slutrappporter/>

Svanberg, Magdalena (2013). *Slutrapport: Deweyprosjektet*, Stockholm: Kungl. biblioteket

Wenger, Etienne (2004). *Praksisfællesskaber: Læring, mening og identitet*, København: Hans Reitzels forl..

Personlig kommunikasjon:

Hilde Høgås, seksjonsleder ved Nasjonalbiblioteket, Tilvekst og kunnskapsorganisering, Seksjon for utvikling

Kjersti F. Myrtrøen, Biblioteksentralen, leder for bibliografiske tjenester

Vedlegg 1

Eksempel på klassifikasjon fra Biblioteksentralen

*000 nam 1

*008 2010 a 0 0anob 2

*015 \$a0259801\$bBIBBI

*019 \$b1

*020 \$a978-82-15-00907-0\$bh.\$cNkr 319.00

*08231\$a362.1969940092\$zh\$25

*08231\$a306.9\$25

*08231\$a362.196994\$25

*090 \$c362.1969940092\$dFugelli, P.

*100 0\$aFugelli, Per\$d1943-\$jn.

*24510\$aDøden, skal vi danse?\$cPer Fugelli

*260 \$aOslo\$bUniversitetsforl.\$ccop. 2010

*300 \$a253 s.\$bkol. ill.

*505 \$aHar bibliografi, innholdsfortegnelse

*600 1\$aFugelli, Per\$clege\$d1943-\$jn.\$0kreft\$1362.1969940092\$2BS\$9nor

*650 2\$aDøden\$1306.9\$2BS\$9nor

*650 2\$aKreft\$0sosialmedisin\$1362.196994\$2BS\$9nor

Vedlegg 2:

E-post til fylkesbiblioteksjefen i X fylke

Fra: Ingebjørg Rype

Sendt: 29. april 2014 14:32

Til:

Emne: Masteroppgave om Dewey i folkebibliotek

Hei,

Jeg holder på med en masteroppgave i Bibliotek- og informasjonsvitenskap, hvor jeg vil undersøke hvordan Dewey fungerer i folkebiblioteket. Hva brukes det til? Hvordan brukes det? Hvordan tilpasses systemet til de lokale behovene?

Undersøkelsen skal gjennomføres som fokusgruppeintervjuer, dvs. at jeg har tenkt å samle grupper på 3-4 personer. Målgruppen min er små og mellomstore bibliotek, dvs. bibliotek i kommuner med under 20 000 innbyggere. Av praktiske grunner vil jeg begrense meg til (X) fylke, jeg vil da ikke få tak i de aller minste bibliotekene, men jeg tror allikevel jeg vil kunne få interessante svar på spørsmålene mine. Jeg har allerede gjennomført et pilotintervju med folk fra Sørums bibliotek.

Det jeg trenger, er tips om hvilke bibliotek jeg kan kontakte, og hvem som kunne vært interessert i å være med på et intervju. (Y) ved Nasjonalbiblioteket tipset meg om at jeg kunne kontakte deg. Jeg er også ute etter et nøytralt sted intervjuene kan foregå. (...)Jeg kunne brukt Nasjonalbiblioteket, men jeg er litt redd for at jeg da blir oppfattet som representant for Nasjonalbiblioteket. Selv om jeg jobber her, har ikke undersøkelsen noe med Nasjonalbiblioteket å gjøre, det er det viktig å presisere.

I undersøkelsen er jeg ikke på jakt etter Dewey-eksperter eller folk som er spesielt opptatt av klassifisering, det jeg er opptatt av, er hvordan Dewey egentlig oppleves å brukes som system i hverdagen på biblioteket. Vil gjerne ha kontakt både med bibliotek som kjøper data fra Biblioteksentralen og de som evt. ikke gjør det, og jeg er interessert i bibliotek som kanskje i stor grad kategoriserer.

Intervjuene bør helst foregå i tidsrommet mellom 13. og 20.mai (pga stor tilgang på lån av lydopptakerutstyr), men tidspunktene kan skyves på hvis det er for mange som ikke kan. Jeg har fått midler til å spandere en lunsj på deltakerne som takk for innsatsen,

Hadde vært veldig glad om du kunne komme med tips til folk jeg kan kontakte, og om du/dere kunne vært hjelpelige et sted intervjuene kunne foregå. Jeg trenger til sammen 12-14 personer, fordelt på 3-4 grupper.

Vennlig hilsen

Ingebjørg Rype

Tlf. 98669759 eller 23276217 (jobb)

Vedlegg 3

E-post til 11 bibliotek i X fylke med invitasjon til å være med på fokusgruppesamtale.

Fra: Ingebjørg Rype
Sendt: 6. mai 2014 16:06
Til:
Kopi:
Emne: Masteroppgave om Dewey i folkebibliotek

Hei,

Jeg holder på med en masteroppgave i Bibliotek- og informasjonsfag, hvor jeg skal undersøke hvordan Dewey fungerer i folkebiblioteket.

Det jeg håper at oppgaven kan bidra til, er mer kunnskap om hva Dewey brukes til i de mindre folkebibliotekene, hvordan det brukes, og hvordan systemet er i stand til å tilpasses lokale behov. Jeg er også interessert i hvordan det brukes sammen med f.eks. kategorisering.

Undersøkelsen skal gjennomføres som fokusgruppeintervjuer, dvs. at jeg har tenkt å samle grupper på 3-5 personer. Fylkesbiblioteket i (X) støtter opp under tiltaket ved å stille lokaler til rådighet, slik at intervjuene vil foregå i fylkesbibliotekets lokaler på (Y).

Jeg håper å få gjennomført intervjuene i (X) i tidsrommet mellom 14.mai og 20.mai, men tidspunktene kan skyves på.

Kan du og/eller noen fra biblioteket du jobber i tenke deg å være med på dette? Jeg er ikke på jakt etter folk som er spesielt opptatt av Dewey og klassifikasjon, men mer etter å få kunnskap om hvordan systemet fungerer og oppleves i hverdagen i biblioteket.

Her har jeg listet opp noen datoer og tidspunkter, og håper dere kan gi tilbakemelding på om dere er interessert i å bidra til undersøkelsen, og om noen av disse tidene passer for dere eller noen andre i biblioteket du jobber i. Pga videre planlegging, trenger jeg tilbakemelding i løpet av denne uka:

Onsdag 14.mai: 10:00 :11:30, 12:00-13:30. 14:00-15:30 eller 16:00-17:30

Torsdag 15. mai: 10:00 :11:30, 12:00-13:30. 14:00-15:30 eller 16:00-17:30

Fredag 16. mai: 10:00:11:30, 12:00-13:30. 14:00-15:30

Mandag 19. mai: 10:00:11:30, 12:00-13:30. 14:00-15:30 eller 16:00-17:30

Tirsdag 20. mai: 10:00 :11:30, 12:00-13:30. 14:00-15:30 eller 16:00-17:30

Jeg håper dere synes dette høres interessant ut, og at dere har mulighet til å sette av tid til dette! Hvis ingen av tidspunktene passer, eller det er praktisk vanskelig å dra til Kjeller, er jeg også interessert i tilbakemeldinger, slik at vi kan finne en annen løsning.

Vennlig hilsen

Ingebjørg Rype

Vedlegg 4

E-post til bibliotek jeg fikk tips om via andre bibliotekarer eller via Nasjonalbibliotekets folkebibliotekstatistikk

Hei!

Kan dere tenke dere å bli intervjuet i forbindelse med en masteroppgave i Bibliotek- og informasjonsfag? Jeg holder på med en oppgave hvor jeg skal undersøke hvordan Dewey fungerer i folkebiblioteket. Det jeg håper at oppgaven kan bidra til, er mer kunnskap om hva Dewey brukes til i små og mellomstore folkebibliotek, hvordan det brukes, og hvordan systemet er i stand til å tilpasses lokale behov. Jeg er også interessert i hvordan det brukes sammen med f.eks. kategorisering. Grunnen til at jeg kontakter dere, er at (...)

Jeg er ikke på jakt etter folk som er spesielt opptatt av Dewey og klassifikasjon, men mer etter å få kunnskap om hvordan systemet fungerer og oppleves i hverdagen i biblioteket.

Kunne dere tenkt dere å være med på dette? Jeg kan komme til dere, og intervjuet vil vare ca 1 time. Jeg har tenkt å ha intervjuer i uka fra 2. – 6. juni, så hvis det passer en av de dagene, hadde det vært fint. Ellers kan jeg ta det senere også.

Håper dere kan tenke dere å være med på dette!

Vennlig hilsen

Ingebjørg Rype